

**UNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA”
din IAȘI**

Școala Doctorală de Filosofie și Științe Social-Politice
Departamentul de Sociologie

Orientări viitoare și aspirații ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala

Rezumat al tezei de doctorat

Conducător de doctorat,

Prof. univ. dr. Ștefan Cojocaru

Student doctorand,

Neta Arkin

Cuprins

INTRODUCERE	1
Cadrul cercetării	1
Principalul obiectiv al cercetării	3
Obiective secundare	3
CAPITOLUL 1: Literatura de specialitate	3
1.1. Lumea muncii	3
1.1.1 Lumea muncii în secolul 21	3
1.1.2 Angajarea tinerilor pe piața forței de muncă	4
1.1.3 Dezvoltarea carierei	5
1.2 Orientarea viitoare	6
1.2.1 Orientarea viitoare în adolescență	6
1.2.2 Orientarea viitoare și genul	7
1.2.3 Orientarea viitoare și familia	7
1.2.4 Orientarea viitoare și școala	8
1.2.5 Orientarea viitoare și tinerii aflați în situații de risc	8
1.3 Aspiranții ocupaționale	9
1.3.1 Aspiranții ocupaționale și tinerii aflați în situații de risc	9
1.4 Tinerii aflați în situații de risc și abandonul școlar	10
1.4.1 Serviciul de Promovare a Tinerilor	10
1.4.2 Pregătirea pentru piața muncii în cadrul Unităților de Promovare a Tinerilor	11
1.5 Cadrul Conceptual	12
CAPITOLUL 2: METODOLOGIA DE CERCETARE	13
2.1 Paradigma de cercetare	13
2.1.1 Cercetarea calitativă	13
2.1.2 Studiul de caz	13

2.1.3 Teoria fundamentat pe date	14
2.2 Planul de cercetare	14
2.3 Popula ia de cercetare	15
CAPITOLUL 3: REZULTATE	16
3.1 Rezultate derivate din Întrebarea de Cercetare nr. 1: Care este percep ia asupra viitorului în rândul tinerilor care au abandonat coala?	
.....	16
3.2 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 2: Care sunt factorii psihologici i sociologici implica i în orientarea viitoare i aspira iile ocupa ionale ale tinerilor care abandoneaz coala?	
.....	21
3.3 Rezultate derivate din Întrebarea de cercetare nr. 3: Care sunt aspira iile ocupa ionale ale tinerilor care abandoneaz coala?	
.....	21
3.4. Rezultate integrative	21
CAPITOLUL 4: CONCLUZII I RECOMAND RI	22
4.1 Concluzii de natur factual	23
4.1.1 Concluzii de natur factual derivate din Întrebarea de Cercetare nr. 1: Care este percep ia asupra viitorului în rândul tinerilor care au abandonat coala i Au ace ti tineri o orientare viitoare?	
.....	23
4.1.2 Concluzii de natur factual derivate din Întrebarea de cercetare nr. 2: Care sunt aspira iile ocupa ionale ale tinerilor care abandoneaz coala?	
.....	24
4.1.3 Concluzii de natur factual derivate din Întrebarea de cercetare nr. 3: Care sunt factorii psihologici i sociali implica i în orientarea viitoare i aspira iile ocupa ionale ale tinerilor care abandoneaz coala?	
.....	25
4.2 Concluzii de natur conceptual	27
4.3 Implica ii de ordin practic i recomand ri	30
4.3.1 Implica ii de ordin practic pentru personalul din cadrul educa iei terapeutice la nivelul dezvolt rii personale	30

4.3.2 Implicații legate de responsabilitatea cadrului organizațional	32
4.4 Limitele cercetării	33
4.4.1 Limitele în contextul metodologiei	33
4.4.2 Limite asociate cu populația cercetată	34
4.4.3 Limite asociate cu poziția cercetătorului în domeniul de cercetare	35
4.5 Contribuția studiului la domeniul cunoașterii	35
4.6 Direcții viitoare de cercetare	38

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Abstract

Prezentul studiu analizează maniera în care adolescenții care abandonează studiile formale percep viitorul și dacă aceștia au o orientare asupra propriului viitor, în particular o orientare asociată cu aspirații profesionale. Se investighează, de asemenea, factorii psihologici și sociologici care influențează orientarea viitoare și aspirațiile ocupationale. Scopul acestui studiu este crearea unui cadru conceptual care să faciliteze înțelegerea profundă a fenomenului și să creeze o bază pentru politici și programe care să le permit acestor tineri să se dezvolte. Deși în Israel au fost deja efectuate numeroase studii cu privire la orientarea viitoare a adolescenților, niciunul din aceste studii nu s-a axat pe tinerii care abandonează școala. Prezenta cercetare a fost efectuată în cadrul Youth Advancement Units (Unități pentru Promovarea Tinerilor), organisme oficiale care se ocupă de tinerii cu vârste cuprinse între 14 și 18 ani care au abandonat școala sau sunt pe punctul de a o abandona.

Pentru efectuarea studiului s-a utilizat metodologia teoriilor fundamentate pe date. Au fost utilizate trei instrumente de cercetare, începând cu interviurile în profunzime semi-structurate cu paisprezece tineri. Interviurile au avut loc în mai multe etape, fiecare urmat de analiză și reformularea întrebărilor înainte de următoarea rundă. La finalizarea interviurilor, a fost format un grup focus de mediatori din cadrul Unităților pentru Promovarea Tinerilor pentru procesarea rezultatelor interviurilor. În final, s-a analizat documente referitoare la două programe oferite de Unități care îi pregătesc pe tineri pentru câmpul muncii.

Rezultatele indică faptul că tinerii care au abandonat școala au o orientare viitoare și aspirații ocupationale, chiar dacă această orientare menține o relație dialectică între existență și inexistență. Aspirațiile profesionale ale participanților au fost diverse, cele mai multe concentrându-se pe trei domenii profesionale principale – domeniul informatic, sport și profesii legate de psihologie. Factorii care au influențat orientarea viitoare și aspirațiile profesionale au fost relațiile cu părinții, statutul de angajați al părinților, modelele de viață pe care participanții le-au întâlnit, diverse tipuri de experiențe (în principal ocupational) și un proces de schimbare prin care au trecut. Sursa dominantă de influență a fost, însă, atitudinea colii înainte ca participantul să renunțe la studii și experiența abandonului în sine, pe care participanții l-au perceput ca fiind un proces dificil și dureros.

S-a constatat, de asemenea, că percepțiile exprimate de grupul focus reflectă o încredere redusă în abilitatea clienților lor de a-și planifica viitorul – o tendință care indică o percepție convențională și limitată a personalității acestor unități. Principala concluzie a studiului este faptul că această chestiune a orientării viitoare ar trebui să fie prioritară pentru Departamentul de Promovare a Tinerilor din cadrul Ministerului Educației și ar trebui să se materializeze printr-o ofertă de programe structurate și prin perceperea importanței acestor aspecte de către echipele responsabile de evoluția acestor tineri.

Cuvinte cheie: orientare viitoare, aspirații ocupationale, tineri care abandonează școala, Unități pentru Promovarea Tinerilor, piața muncii în secolul 21

INTRODUCERE

Cadrul cercetării

Prezentul studiu are ca obiect orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala și care beneficiază de serviciile Unităților pentru Promovarea Tinerilor. Profesioniștii care lucrează cu tinerii care renunță la școală susțin că acești adolescenți sunt caracterizați de stimă de sine redusă, autoeficiență scăzută, abilitate redusă de a se gândi la viitor și dificultăți în formularea dorințelor și aspirațiilor pentru propriul viitor.

În prezent în lume, peste 1,2 miliarde de oameni, respectiv 16% din populație, au vârsta cuprinsă între 15 și 24 de ani. În deceniile următoare se așteaptă o creștere a acestui număr. Principala provocare cu care se confruntă statele lumii constă în integrarea acestor tineri în sistemul economic și conceperea de măsuri astfel încât acest proces de trecere de la viaa școlară către piața muncii să se facă în mod corespunzător. Sfera ocupațională cu care se confruntă acești tineri în prezent este în continuă schimbare, caracterizată de procese de globalizare, progresul fără precedent al tehnologiei, structuri variate ale manierei de angajare și apariția de noi ocupații și oportunități care creează diverse posibilități ocupaționale, în cadrul cărora este o cerere crescută pentru angajați cu educație solidă și competențe (United Nations, 2015). Rata omajului în rândul tinerilor era de 13% în 2017; în cifre, acest lucru înseamnă că 67.000.000 de persoane cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani au declarat că se aflau în proces activ de căutare a unui loc de muncă, fără succes. Imposibilitatea de a găsi un loc de muncă adecvat presupune dificultăți și mai mari pentru tinerii imigranți, cei din țările mai puțin dezvoltate și cei care abandonează educația formală și astfel nu dispun de educația și competențele necesare (United Nations, 2018).

Este necesară o distincție între tinerii care sunt încă în căutarea unui drum către lumea adultă și cei definiți prin termenul **NEET** se folosește pentru a descrie categoria de tineri **care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare**. Acronimul "NEET" se folosește pentru tinerii și tinerii adulți care nu au o afiliere pe termen lung cu o formă de studii sau de muncă formală sau informală și care riscă să-și piardă capitalul uman, să-și epuizeze resursele economice și să fie

excluzi social. Estimând în mod sistematic procentul de tineri și tineri adulți definiți ca NEET, fiecare ar putea estima magnitudinea și caracteristicile acestui fenomen și poate dezvolta politici pentru prevenirea fenomenului și pentru promovarea acestui grup de populație (Eurofound, 2016). În 2017, 11% dintre tineri au fost definiți ca NEET în medie în țările membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), cu un procent și mai crescut în rândul fetelor și tinerelor adulte (OECD, 2019). Rata de abandon școlar din Israel s-a redus semnificativ în ultimii ani; în 2015, 8,5% dintre tinerii cu vârsta de 17 ani nu erau încadrați în niciun sistem școlar. Cu toate acestea, procentul NEET în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 15 și 19 ani depășea media OCDE (8,8% în Israel față de 6,5% în țările OCDE) (Kahan-Strawczynski, 2017). O ar dobândi abilitatea de a rezolva problema NEET incluzând acești tineri în programe structurate sponsorizate de guvern, precum activitatea Unităților de Promovare a Tinerilor.

Unitățile de Promovare a Tinerilor, parte a Ministerului Educației, se ocupă de tinerii cu vârste între 14 și 18 ani care au abandonat școala sau sunt de punctul de a o face. Prin identificarea percepțiilor acestora asupra viitorului, în alegerea variabilelor psihologice și sociologice care influențează orientarea lor viitoare și aspirațiile profesionale și conceptualizarea și crearea unui model teoretic, Departamentul de Promovare a Tinerilor va fi în poziția de a stabili politici și de a formula planuri menite să inspire aspirațiile ocupaționale ale tinerilor de care se ocupă și să le asigure o mai bună integrare pe piața muncii.

Principalul obiectiv al cercetării

Dezvoltarea unui model conceptual pentru înțelegerea aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala.

Obiective secundare

1. Identificarea percepțiilor individuale asupra viitorului ale tinerilor care abandonează școala.
2. Identificarea factorilor sociologici și psihologici implicați în orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care au abandonat școala.
3. Identificarea aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor de care se ocupă Unitățile de Promovare a Tinerilor.

CAPITOLUL 1: Literatura de specialitate

1.1. Lumea muncii

1.1.1 Lumea muncii în secolul 21

Lumea muncii în secolul 21 se conturează printr-o serie de procese concurente generatoare de schimbări demografice în componența forței de muncă. Cele două procese principale care au afectat această schimbare sunt globalizarea și tehnologia. În esență, globalizarea reprezintă deschiderea barierelor comerciale între națiunile lumii. Datorită evoluțiilor tehnologice rapide, alături de o scădere semnificativă a costurilor de export, import și transport, piața globală a devenit accesibilă și disponibilă. Din punct de vedere economic, volumul comerțului global s-a extins, investițiile străine private au crescut și transferurile financiare între țări s-au înmulțit. Acest proces a facilitat libera circulație a forței de muncă, generând diversitate etnică, culturală și lingvistică la nivel mondial (OCDE, 2016), precum și o gamă mai largă de oportunități, în special pentru persoanele educate și cu înaltă calificare.

Tehnologiile complexe și subtile precum Nano și biotehnologia creează schimbări dramatice în diverse domenii, precum medicina, ingineria materialelor, tiina, nutriția, agricultura și altele. Acest gam de tehnologii necesită muncitori cu înaltă calificare, deoarece deschide orizonturi pentru ocupații noi, complexe, și interdisciplinare (Karoly & Panis, 2004). Schimbările pe piața locurilor de muncă se reflectă în diversitatea formelor de angajare, a spațiului de angajare, a duratei angajării, în noile structuri privitoare la pensii, formarea și instruirea angajaților, flexibilitatea ocupațiilor și un mediu mondial dinamic (Toshav-Echner, 2009). Piața forței de muncă viitoare prezintă numeroase provocări, alături de oportunități de creștere și inovare. Guvernele și organizațiile din întreaga lume au realizat necesitatea de a se pregăti pentru aceste schimbări pe termen scurt și lung. Un exemplu în acest sens este oferit cercetările efectuate de Frey și Osborne (2013) care au prezis schimbările generate de informatizare și automatizare susținând că peste două decenii, 47% din profesiile din Statele Unite vor fi în pericol de computerizare, ceea ce va duce la dispariția a numeroase locuri de muncă (Frey și Osborne, 2013).

1.1.2 Angajarea tinerilor pe piața forței de muncă

Adolescența reprezintă în mod tipic o răsucire critică în dezvoltarea percepțiilor și atitudinilor legate de lumea muncii și în formarea identității profesionale/ocupaționale. Tinerii își gătesc locuri de muncă fie prin participarea la programe de educație liceală care îi pregătesc pentru piața muncii, fie prin participarea la programe de studii care creează o combinație structurată de instruire vocațională și mentorat pentru anumite locuri de muncă, fie prin inițiative proprii de căutare a unui loc de muncă. Încurajarea adolescenților să lucreze cât înc sunt încadrați în sistemul de învățământ este deosebit de important din punct de vedere economic și social. Ca urmare a crizei economice globale din 2008, specialiști în economie din mai multe țări au ajuns la concluzia că experiențele ocupaționale din adolescență afectează în sura participării la forța de muncă în viața adultă, atât vreme cât se păstrează un echilibru între timpul petrecut la muncă și cel dedicat studiului. (Zelson-Rashavsky, 2013). Majoritatea tinerilor care lucrează fac acest lucru fie în regim part-time, fie în sistem de plată cu ora, lucrând în industria alimentară sau pe poziții de chelneri, funcționari, casieri, plas
vânzări sau babysitteri (Zimmer-Gembeck & Mortimer, 2006).

1.1.3 Dezvoltarea carierei

“De ce lucrează oamenii?” este o întrebare care generează o gamă largă de răspunsuri, de la nevoia de a acoperi necesitățile de bază, precum mâncare, îmbrăcăminte, locuință până la nevoia de siguranță, de respect sau de a-și realiza potențialul personal. Munca poate crea spațiul optim pentru creșterea și dezvoltarea, atât din punct de vedere profesional, cât și personal. Munca reprezintă o platformă pentru exprimarea abilităților și competențelor, precum și pentru dezvoltarea auto-eficienței; promovează abilitățile personale, sociale și funcționale, stabilește identitatea personală și creșterea stima de sine; reprezintă o manifestare a statutului social și a sentimentului de apartenență la o societate ca membru care contribuie în mod activ. Munca simbolizează normativitatea și așteptările pe care o societate le are de la membrii săi. Persoanele care nu lucrează sunt percepute ca fiind leneșe, supuse ratării și excluderii; ele sunt etichetate ca o povară pentru societate și sunt chiar confruntate cu excluderea (Lent & Brown, 2013). Consilierea sau orientarea în carieră include o serie de acțiuni destinate să ajute indivizii să se orienteze spre alegerea unei ocupații și a unei cariere. Acestea includ furnizarea de informații relevante și actualizate, expunerea la diverse ocupații din diverse domenii, o bună cunoaștere a structurii lumii muncii și a tendințelor dominante și în primul rând identificarea abilităților, competențelor, intereselor, valorilor și preferințelor (Patton & McMahon, 2001).

Teoriile cu privire la consilierea în carieră nu sunt de sine stătătoare; ele sunt afectate de contextul socio-economic, de factori culturali, etnici și geografici. Din acest motiv, după Primul Război Mondial conceptele și modelele de consiliere în carieră au continuat să se dezvolte, fenomen care s-a manifestat și mai evident după criza economică din anii 1930 din Statele Unite și desigur după al Doilea Război Mondial. Aceste teorii se axează pe două aspecte principale: aspectul psihologic, care ține de personalitate, caracteristici, dorințe și abilități ale individului, și aspectul social, ce ține de statutul socio-economic al individului, de etnie și genul acestuia (Brown, 2002).

În adolescență, identitatea ocupațională se dezvoltă dincolo de imaginile stereotip legate de muncă și profesii așa cum sunt concepute în copilărie, către o percepție clară și realistă asupra diverselor ocupații, pe măsură ce acestea sunt adaptate la dorințele, aspirațiile și abilitățile adolescentului. Construirea identității ocupaționale se face în trei etape: descoperirea și investigarea ocupațiilor, examinarea opțiunilor pe care le are

adolescentul, alegerea unei ocupații și dedicarea în domeniul respectiv (Profeli & Lee, 2012). Agenții care influențează socializarea în mediul adolescentului, care includ părinții, familia extinsă, personalul școlar, grupul de prieteni și colegi și alte figuri importante din comunitate joacă un rol important în dezvoltarea carierei adolescentului (Watson & McMahon, 2005).

1.2 Orientarea viitoare

Cercetătorii consideră că orientarea viitoare este o hartă pe care o persoană o creează pentru sine și care o ajută să își facă planuri, să examineze opțiunile viitoare și să ia decizii cu privire la viitor. Valoarea de dezvoltare a orientării viitoare nu constă în prezicerea viitorului, ci în angajarea în viitor, în construirea unui curs de viață (Seginer, 2001). Orientarea spre viitor este suma imaginilor pe care oamenii le creează cu privire la viețile lor viitoare. Asemenea unei autobiografii, aceste imagini spun povestea de viață a oamenilor în funcție de ceea ce ei consideră în mod subiectiv a fi important pentru ei. Orientarea viitoare creează o imagine a viitorului și modelului vieții așteptate de la oameni; stabilește fundamentul pentru determinarea scopurilor și obiectivelor, pentru identificarea și descoperirea opțiunilor, pentru construirea de planuri și acționarea în vederea realizării acestora, pentru crearea unui angajament față de cursul de viață planificat. Când ne gândim la viitor declanșăm un proces de schimbare în prezent, indiferent dacă o astfel de gândire este personală sau socială, realistă, idealistă sau fantastică (Seginer, 2003)

1.2.1 Orientarea viitoare în adolescență

Erikson (1968) a arătat că orientarea viitoare este adânc înrădăcinată în gândirea psihologică a individului și constituie forța motivațională în construirea imaginilor asupra viitorului și dezvoltarea acestora de-a lungul anilor. Tendința de orientare viitoare este înnscută și exprimată încă din copilărie. Însă conținutul, forma și rolul acesteia se modifică odată cu vârsta. Seginer (2009) afirmă că în adolescență orientarea pentru viitor se manifestă mai clar și mai direct și capătă o mai mare importanță deoarece reprezintă un mecanism de dezvoltare specific acestei vârste în tranziția către vârsta adultă. Adolescenții se confruntă cu cerințele de dezvoltare normative specifice vârstei lor, definite de părinți, profesori sau grupul de prieteni și colegi. Majoritatea acestor cerințe sunt îndeplinite ca rezultate viitoare, accentul fiind astfel pe crearea

unei orientări viitoare în rândul adolescenților, ceea ce reprezintă o parte importantă a identității lor aflate încă în formare (Nurmi, 1991).

1.2.2 Orientarea viitoare și genul

În orientarea pentru viitor a adolescenților s-au constatat diferențe de gen semnificative. În general fetele au manifestat aspirații mai înalte decât băieții, dar acestea au fost realizate în mod diferit în ceea ce privește societatea, cultura, statutul socio-economic, influența altor persoane și schimbările produse pe parcursul vieții (Leavy & Smith, 2010; Yates et. al, 2011). Într-un studiu asupra tinerilor care trăiesc pe străzi în Brazilia, fetele s-au arătat mai axate pe obiective legate de carieră, familie sau obiective emoționale și legate de starea de bine personală, pe când băieții s-au axat mai degrabă pe obiective de ordin material legate de acumularea de resurse financiare, proprietăți și statut social. Ambele sexe s-au dovedit incapabile de a se axa în mod concret pe viitor (Raffaelli & Koller, 2005).

1.2.3 Orientarea viitoare și familia

În ciuda proceselor de separare și distanțare de familie în favoarea grupului de prieteni, familia rămâne un factor central în dezvoltarea adolescenților în toate domeniile vieții, inclusiv orientarea viitoare. Această influență constă în principal în determinarea obiectivelor pentru viitor, în examinarea opțiunilor disponibile și în luarea deciziilor. Adolescenții caută sfatul părinților pentru decizii pe termen lung, și pe cel al prietenilor lor în luarea deciziilor pe termen scurt (Wilks, 1985 în Nurmi, 1991).

Părinții afectează orientarea viitoare a copiilor lor în următoarele moduri: (1) resursele disponibile părinților, care includ statutul socio-economic, educația, capitalul cultural și social; (2) stabilirea de standarde normative care afectează interesele, credințele și obiectivele adolescenților cu privire la școală, muncă, familie și timpul liber; (3) reprezentând un model de viață și o sursă de cunoaștere pentru numeroasele cerințe de dezvoltare cu care se confruntă adolescenții. Ei reprezintă un model pentru viața de familie normativă, pentru muncă și funcționalitatea individului ca parte din comunitate, care a reușit să se realizeze și să trăiască o viață confortabilă; (4) încrederea în sine și autoeficiența adolescenților depinde de interacțiunile familiale și de mediul în care părinții cred în propriile abilități personale și parentale și în abilitățile copiilor lor; (5) spațiul potențial pe care părinții îl permit copiilor pentru a examina, a interoga și a

investiga orientarea viitoare, precum și pentru a experimenta diverse posibilități, oferind sprijin pe parcursul acestui proces și susținând alegerile făcute de către adolescenți (Nurmi, 1991; Seginer, 2003). Un alt factor semnificativ în orientarea viitoare este relația între mame și adolescenți, care este înrădăcinată în rolul mamei în socializarea copiilor, inclusiv cu privire la orientarea viitoare (Seginer & Shoyer, 2012).

1.2.4 Orientarea viitoare și școala

Orientarea viitoare se dezvoltă în diferite contexte instituționale și culturale și în cadrul proceselor de socializare care determină așteptările normative ale societății cu privire la aspirațiile și planurile de viitor, una dintre aceste instituții sociale fiind școala. Copiii și adolescenții petrec multe ore pe zi la școală, aceasta având o influență semnificativă asupra dezvoltării lor intelectuale, personale și sociale. Climatul școlar are un impact esențial asupra sentimentului de securitate și a stării de bine a studenților. Atunci când școala creează un mediu de învățare incluziv și care oferă elevilor resursele necesare, relații optime între elevi și profesori și un sentiment de apartenență la școală, climatul respectiv constituie un fundament solid pentru realizări importante și pentru orientarea viitoare. Un climat școlar care îi încurajează pe elevi să privească spre viitor și să aspire la realizări mărețe poate inspira atingerea acestora. Pe de altă parte, școlile publice mari localizate în comunități deficitare, care nu au personal suficient și nu oferă sprijinul necesar profesorilor, unde există un grad mare de alienare a relației între profesori și elevi conduc de obicei la contexte limitative în care elevilor nu li se acordă resursele necesare, în care elevii slabi nu beneficiază de suficient sprijin, oportunitățile sunt limitate, la fel ca și programele de optimizare, iar problemele de comportament sunt numeroase. În astfel de condiții elevii au un nivel mai scăzut de realizări academice, iar orientarea viitoare este deficitară (Chen & Vazsonyi, 2013).

1.2.5 Orientarea viitoare și tinerii aflați în situații de risc

Tinerii din familii cu probleme care se confruntă cu violență, neglijare, delincvență, abuz de droguri și alcool, abuz emoțional sau sexual, sau tinerii care sunt forțați de împrejurări să devină „părinți-copii” dintr-o serie de motive precum boala părinților sau părinți imigranți care își pierd autoritatea, se transformă în tineri care își pierd încrederea în sine, abilitatea de a concepe viitorul și de a se orienta către acesta. Când viața este în mod constant instabilă, tinerii își limitează gândirea către viitor. Lipsa de

control asupra situației familiale și asupra vieții de familie crează incertitudine și lipsă de încredere în viitor, însoțite de anxietate și pesimism. Viitorul nu este văzut ca un loc sigur din punct de vedere al dezvoltării psihologice, iar perspectiva temporală se concentrează asupra supraviețuirii de zi cu zi.

1.3 Aspirații ocupaționale

Accentul principal în orientarea viitoare cade pe aspirațiile ocupaționale. Rojewski a definit aspirațiile ocupaționale drept „obiectivele și opțiunile legate de carieră exprimate de un individ” (Rojewski, 2005, p. 132). Menit în mod clar să identifice și să definească un individ, aspirația ocupațională îl ajută pe acesta să-și construiască calea optimă pentru realizarea acestor aspirații. Este necesară distincția între aspirațiile ocupaționale ideale care nu corespund abilităților și talentelor unui individ și aspirațiile ocupaționale realiste, care se potrivesc acestuia (Gottferdson, 1981; Rojewski, 2005).

În adolescență, acest proces capătă semnificații și se accentuează, fiind influențat de percepția de sine, suma succeselor și eșecurilor în viață, mesajele mediului și anturajului și experiențele anterioare din lumea muncii (Patton & McMahon, 2014; Porfeli & Lee, 2012; Watson & McMahon, 2005). Adolescența este o perioadă importantă pentru definirea valorilor, intereselor, abilităților, ideilor și gândurilor cu privire la viitoarea profesie. Abilitatea unei persoane de a-și forma aspirații ocupaționale realiste și de a-și dezvolta maturitatea ocupațională nu este un proces uniform. Există adolescenți care vor îndeplini această misiune cu succes și adolescenți care vor eșua (Bartlett & Domene, 2014).

1.3.1 Aspirațiile ocupaționale în tinerețe și în situații de risc

Diverse studii au arătat că implicarea în activități infracționale are un impact negativ asupra activității academice și asupra aspirațiilor ocupaționale ale delincvenților juvenili. Bartlett & Domene (2015) arată că percepția de sine la acești tineri le afectează percepția asupra ocupațiilor disponibile; implicarea anterioară în acte de delincvență le-a limitat deja oportunitățile ocupaționale, astfel încât aspirațiile lor ocupaționale întesesc trece ocupații fără prestigiu, care nu necesită studii. Mulți dintre participanții la respectivul studiu au afirmat că au plecat în lumea criminalității din cauza dificultăților întâmpinate la coală, lipsei succesului academic și un sentiment de alienare din partea personalului școlar, elemente care în final au condus la abandonul școlar (Bartlett &

Domene, 2015). Studii similare indic faptul că pentru tinerii diagnosticați cu dificultăți de învățare tranziția de la școală la lumea muncii este mult mai dificilă în ceea ce privește identificarea și alegerea aspirațiilor ocupaționale care să se potrivească abilităților și competențelor lor. Această categorie de tineri manifestă tendința de a alege ocupații mult mai puține în prestigioase care să nu necesite abilități de învățare complexe – în special ocupații tehnice în domeniile construcției, mecanică auto, servicii și comerț (Rojewski, 1999; Kortering et al., 2010).

1.4 Tinerii aflați în situații de risc și abandonul școlar

Unii cercetători susțin că adolescenții se află permanent într-o situație de risc. Schimbările dramatice care au loc în această etapă, precum și sarcina complexă a formării unei identități de sine și presiunile sociale creează adesea în rândul adolescenților sentimentul că nu dețin controlul asupra propriei vieți, ceea ce declanșează anxietate, depresie, sentimentul de neajutorare și nefericire. Aceste circumstanțe pot da naștere dorinței de evadare la nivel mental prin abuzul de substanțe precum alcoolul și drogurile, care pot cauza comportament violent și agresiv, comportament sexual externalizat, boli de nutriție sau dorința de a-și face rău (Kaim & Romi, 2014). Fără îndoială, trebuie făcută o distincție clară între riscurile cu care se confruntă adolescenții și adolescenții aflați în situații de risc. Termenul „tineri aflați în situații de risc” se referă la populația de tineri care se confruntă cu riscuri de natură fizică, psihologică sau spirituală (Lahav, 2000). Tinerii părăsesc sistemul de învățământ înainte de finalizarea educației formale dintr-o serie de motive. Uneori acest lucru se întâmplă din propria lor voință, din cauza nevoii de a merge la muncă pentru a ajuta la susținerea propriei familii, dar în cele mai multe dintre cazuri sistemul este acela care îi determină pe tineri să părăsească școala (Lahav, 2012).

1.4.1 Serviciul de Promovare a Tinerilor

Departamentul pentru Promovarea Tinerilor, ca parte a Diviziei pentru Educația Copiilor și Tinerilor aflați în Situații de Risc se ocupă în prezent de peste 15.000 de tineri aflați în situații de risc, dintre care aproape două treimi sunt clasificați ca „tineri deconectați”: tineri care au părăsit sistemul de educație și nu sunt încadrați în niciun alt cadru alternativ. Aproximativ jumătate dintre tinerii aflați în grija acestor servicii sunt băieți,

iar restul de 30% sunt fete. În Israel există aproximativ 170 de Unități pentru Promovarea Tinerilor care includ întregul spectru al populației din Israel: israelieni veterani, noi imigranți, ultra-ortodocși, național-religioși, arabi, beduini și druzi (Ministerul Educației, 2019). Activitatea de promovare a tinerilor își extrage resursele din diferite discipline și se bazează pe o abordare de intervenție multisistemică care combină abordările profesionale dezvoltate în domeniul educației cu abordările dezvoltate în domeniul asistenței sociale și al altor tipuri de comportamentale (Lahav, 2011). Respectiva activitate este denumită în cadrul efortului de promovare a tinerilor drept „muncă educațional-terapeutică”.

1.4.2 Pregătirea pentru piața muncii în cadrul Unităților de Promovare a Tinerilor

Pregătirea tinerilor care abandonează școala pentru piața muncii se face pe baza mai multor considerente:

(1) Piața muncii reprezintă una din căile de integrare a tinerilor care abandonează școala. Potrivit datelor existente, 70% din tinerii incluși în programe sunt încadrați pe piața muncii datorită nevoilor sociale. (2) Prin integrarea în sfera muncii este posibil dezvoltarea unei game largi de aptitudini și competențe personale, emoționale, sociale și funcționale în rândul tinerilor. Această integrare constituie un cadru adițional în care tinerii își pot evalua competențele și abilitățile în care pot experimenta succesul. (3) Piața muncii se integrează cu educația formală și cea vocațională. (4) Piața muncii reprezintă o alternativă la comportamentele cu factor de risc și ajută la prevenirea acestora. (5) Experiența pe piața muncii de la o vârstă fragedă facilitează tinerilor expunerea la diferite profesii, îi ajută să se familiarizeze cu acestea și să evalueze dacă li se potrivesc, promovându-le aspirațiile ocupaționale (Arkin & Lahav, 2013).

Reshatot (Networks) – Acest program a fost implementat în cadrul serviciului de promovare a tinerilor în perioada 2009-2016. Programul este menit să evidențieze dezvoltarea și fortificarea legăturilor din rețea, să asigure planificarea pe termen lung, în alegerea barierelor pe care tinerii trebuie să le depășească înainte de intrarea pe piața muncii, precum și să ofere tinerilor instrumentele și competențele necesare pentru a se integra în această lume.

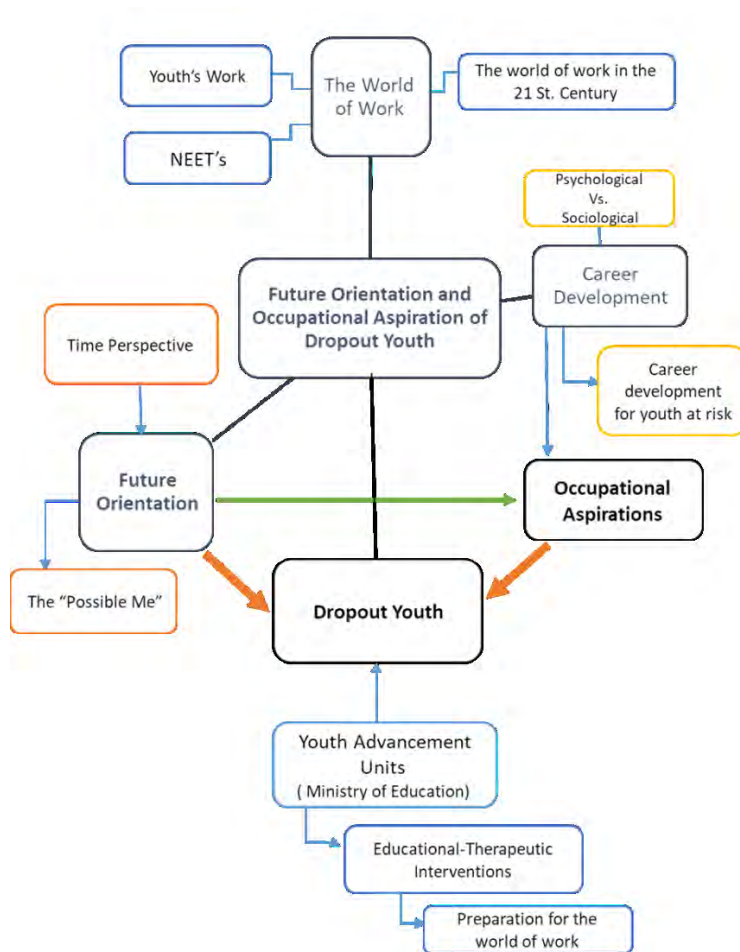
Shehakim (Skies) – Programul, care a fost dezvoltat și conceput de către cercetător, are scopul de a le reda perspectiva tinerilor asupra viitorului și de a conferi o mai bună

în alegere a structurii pie ei muncii în secolul 21. Programul îi ajut pe tineri s analizeze competen ele necesare pentru pia a muncii din secolul 21, experimentând i intrând în contact cu instrumentele tehnologice care îi ajut la formarea aspira iilor ocupa ionale (Ministerul Educa iei, 2019).

1.5 Cadrul Conceptual

Figura 1 prezint cadrul conceptual care st la baza prezentei cercet ri.

Handwritten signature

CAPITOLUL 2: METODOLOGIA DE CERCETARE

2.1 Paradigma de cercetare

Paradigma de cercetare selectat pentru prezentul studiu este cea calitativ . Datorit contextului unic al populaiei cercetate i cadrului studiului, respectiv tinerii care abandoneaz coala afla i n grija Unit ilor de Promovare a Tinerilor, abordarea pe baza studiului de caz pe care am ales-o a fost cea a teoriilor fundamentate pe date.

Teoria fundamentat pe date se bazeaz pe cercetri care i extrag subiectele teoretice din ntrirea direct cu domeniul studiat. Teoria fundamentat pe date este ancorat ntr-un domeniu clar, structurat. Cu toate acestea, ncorporeaz flexibilitatea necesar colectrii i analizei datelor pentru a permite formularea teoriilor pe baza respectivelor date. Datele ajut la structurarea fundamentelor teoriei i genereaz conceptele centrale ale cercetrii. Cercetorii care- i bazeaz lucrurile pe aceast metod adun datele i dezvolt teoria de la nceputul pn la finalul studiului. Exist anumite concesii i compromisuri cu privire la date pe m sur ce se construie te teoria pe baza analizei respectivelor date.

2.1.1 Cercetarea calitativ

Cercetarea calitativ este metoda care produce informa ii referitoare la oameni, grupuri de oameni i chiar noi n ine n raport cu o realitate social dat . Este o metod de cercetare specific unei serii de discipline din cadrul tiinelor sociale i comportamentale prin care se studiaz , se descoper , se expun, se descriu sau se explic fenomenele sociale. Abordarea calitativ n cercetare este un concept larg ce include diverse metode i instrumente de cercetare care combin diverse arii ale vieii i domenii de cercetare (Leavy, 2014).

2.1.2 Studiul de caz

n general, se poate spune c orice grup care nmparte o cultur comun poate servi ca studiu de caz. Cu toate acestea, un studiu de caz este instructiv pentru un fenomen sau o problem social prin intermediul unuia sau mai multor evenimente ntr-un context specific i n cadrul unui sistem clar i demarcat. ntr-un studiu de caz, informa iile i datele sunt colectate cu ajutorul instrumentelor de cercetare diverse utilizate de c tre

cercetător. Abordarea studiului de caz este utilizată pe scară largă în științele sociale, psihologie, asistență socială, consiliere, medicină, drept, educație și sociologie.

2.1.3 Teoria fundamentată pe date

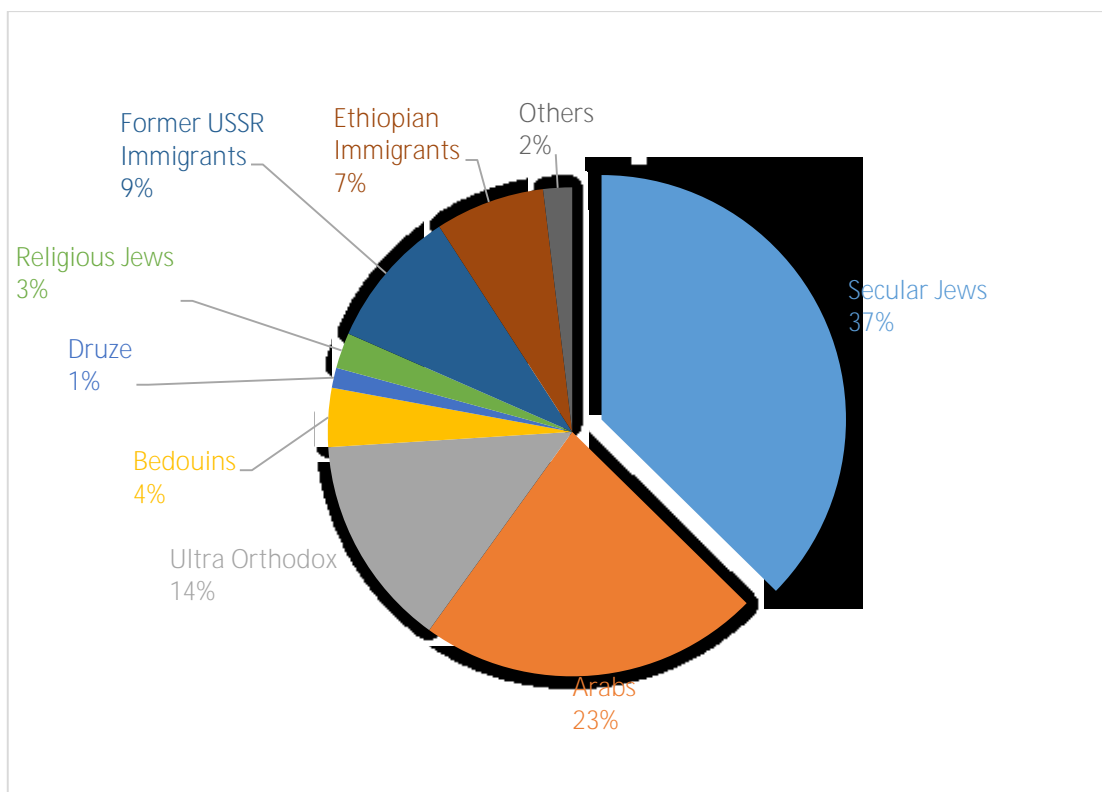
Teoria fundamentată pe date se bazează pe cercetări care își extrag subiectele teoretice din contactul direct cu domeniul de cercetare. Metodologia teoriei este ancorată într-un domeniu clar, structurat. Rațiunea care stă la baza abordării teoriei fundamentate este faptul că științele sociale necesită o metodă de cercetare care să explice fenomenele sociale de jos în sus, adică teorii care încep prin studierea domeniului și a practicii specifice. Această metodă este considerată potrivită pentru cercetarea în diverse discipline, în principal în științele sociale, cum ar fi asistența medicală, sociologia, educația și sociologia (Shimoni, 2016).

Teoria fundamentată pe date a fost introdusă de sociologii Glaser și Strauss (1967) și dezvoltată pe baza experienței în cercetarea pacienților cu boli terminale. Din respectiva cercetare au extras strategii de cercetare pentru înțelegerea fenomenelor derivate din stabilirea teoriilor bazate pe date.

2.2 Planul de cercetare

Pasul	Obiectivul cercetării	Instrumentul de cercetare	Populația de cercetare	Metode de analiză a datelor
Pasul 1	Identificarea percepțiilor asupra viitorului la tinerii care abandonează școala.	Interviuri în profunzime semi-structurate	16 tineri care au abandonat școala. Vârsta 14-18 ani.	Codarea temelor și categoriilor
Pasul 2	Definirea factorilor psihologici și sociologici implicați în orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala.	Grup focus	8 responsabili ai Unităților de Promovare a Tinerilor	Analiza de conținut
Pasul 3	Identificarea aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala.	Analiza documentelor: două programe de pregătire pentru sfera muncii: 'Reshator' și 'Shehakim'	-----	Analiza de conținut

2.3 Popula ia de cercetare

Dintre toate grupurile de popula ie de care se ocup Unit ile de Promovare a Tinerilor, au fost selecta i s participe la studiu adolescen i care au renun at de tot la coal i i-au completat studiile sub auspiciile unit ilor. O parte din ace tia (37%) apar in popula iei de evrei seculari. Dintre ace tia, cei cu vârstă cuprins între 14 i 18 ani tr iesc în zonele centrale sau periferice ale Israelului (periferie geografic sau social) (Ministerul Educa iei, 2019).

CAPITOLUL 3: REZULTATE

3.1 Rezultate derivate din Întrebarea de Cercetare nr. 1: Care este percepția asupra viitorului în rândul tinerilor care au abandonat coala?

A handwritten signature in black ink, located in the bottom right corner of the page. The signature is stylized and appears to be a name followed by a surname.

Teme	Categoria 1	Categoria 2	Categoria 3	Categoria 4	Categoria 5
1 Orientarea viitoare a unui ciclu complet de via	<p>Familia și cuplul</p> <p><i>"Ce mi-ar plăcea să fiu? Ceea ce i-ar plăcea oricui, să am o familie bună."</i> (S7)</p>	<p>Educația superioară</p> <p><i>"Universitatea și chestii de genul acesta? Nu prea cred, nu este punctul meu forte."</i> (S1)</p>	<p>Serviciul military</p> <p><i>"În cinci ani mă voi duce în armată, sper să fiu într-o unitate specială, aceasta este ambiția mea."</i> (S13)</p>	<p>Locul de rezidență</p> <p><i>"Copiii mei vor crește într-o comunitate rurală, ca cea în care locuiesc acum, dar îmi doresc să merg și să locuiesc în Tel-Aviv, după ce termin armata."</i> (S12)</p>	<p>Aspirații ocupaționale</p> <p><i>Secretar, tehnician gaz, programator IT, designer sunete, decorator, consilier sănătate, makeup artist, doctor, actriță, inginer electrician, muzician, ghid turistic, bucătar, expert media, cofetar</i></p> <p><i>Să lucrez la gunoi</i></p>
2 Rolul părinților în formularea aspirațiilor viitoare și aspirațiilor ocupaționale	<p>Structura familiei și relațiile</p> <p><i>"Părinții mei sunt divorțați, locuiesc cu mama și bunica și mai am doi frați mai mari. Cam asta e. Părinții mei au divorțat la 2 săptămâni după nașterea mea și nu am nicio relație cu tatăl meu."</i> (S16)</p>	<p>Istoria angajărilor în familie</p> <p><i>"Tata a fost cândva muzician, era producător muzical, a fost și DJ, s-a ocupat de sonorizare... tot felul de evenimente, concerte, stații radio. S-a lăsat de asta, de zece, el și mama conduc o companie de transport."</i> (S4)</p>	<p>Percepția părinților cu privire la posibilul viitor al tinerilor</p> <p><i>"Mama tăie în viitor mi-ar plăcea să fiu bucătar și asta e ceea ce vreau să fac în viață."</i> (S15)</p>		

Teme	Categoria 1	Categoria 2	Categoria 3	Categoria 4	Categoria 5
3 Aspecte ale sinelui cu privire la viitor și aspirațiile ocupationale	<p>Concepția generală despre sine</p> <p><i>"Mulți îmi spun că nu vorbesc ca o fată de 17 ani și asta este. Nu am mintea unei fete de 17 ani, mulți îmi spun asta, dar asta se întâmplă când ești foarte singur."</i> (S8)</p>	<p>Sinele posibil</p> <p><i>"Ce mi-ar plăcea să fac și ce a face? E o mare diferență..."</i> (S15)</p>	<p>Orientarea viitoare și emoțiile</p> <p><i>"Nu mi-e teamă de nimic, ce va fi va fi. Dumnezeu ne hotărăște viața, nu avem cum să schimbăm asta. Încercăm să ne facem un viitor bun."</i> (S11)</p> <p><i>"Mi-a îngrozitor de teamă pentru că îmi doresc lucruri și dacă nu se întâmplă o să mă deprim imediat și o să fiu foarte supărat."</i> (S14)</p>	<p>Convingeri legate de orientarea viitoare</p> <p><i>"Încă nu știu, viitorul nu mi-e clar, să spun așa, dar voi avea un viitor bun, dacă îl construiesc începând de acum."</i> (S10)</p>	<p>Depășirea obstacolelor</p> <p><i>"Nu voi ceda. Dacă voi avea dificultăți, nu voi renunța și nu mă voi întreba de ce trebuie să trec prin asta. Le voi depăși și voi merge până la capăt."</i> (S9)</p>
4 Relația între experiențele educaționale trecute și aspirațiile ocupationale	<p>Motivul abandonului școlar</p> <p><i>În mare parte n-am prea mers la școală... Apoi m-au încadrat în categoria "tineri cu risc". Nu mă puteam trezi dimineața. Nu puteam să dorm bine noaptea și nu aveam niciun motiv să mă</i></p>	<p>Relația cu școala</p> <p><i>"Nu eu am plecat. Ei m-au dat afară !!!"</i> (S5)</p> <p><i>"Nu te respect, mereu îți plătește tine, nu fac nimic special,</i></p>	<p>Autopercepția academică și aspirațiile ocupationale</p> <p><i>"N-am nicio dorință. Dacă m-ar interesa, aș sta și aș învăța. Dar nu mă interesează. Mai sunt și altele lucruri... cum ar fi modelingul. Dacă e ceva ce pot să fac fără să învăț, atunci pot să fac"</i></p>		

	<i>trezesc...Nu m sim eam bine la coal . (S16)</i>	<i>întotdeauna url la tine." (S10)</i>	<i>modeling, dac m accept . De ce s nu încep ceva care e u or pentru mine? (S1)</i>		
--	--	--	---	--	--

5 Experien a ca mod de construire a aspira iei ocupa ionale	Experien e generale <i>"Da, chiar i la internat, mergeam câte 30 de km pe zi, 5 zile pe s pt mân , îmi pl cea foarte mult, îmi place natura i lini tea." (S13)</i>	Hobbiuri i timp liber <i>"Îmi place s pictez i s fac bijuterii...e ceva ce îmi face pl cere, nu am înv at de nic ieri. i în 10 ani poate îmi fac o afacere." (S5)</i>	Experien e ocupa ionale <i>"În prezent mi se trimite muzic i eu o mixez, fac design sunet pentru al i arti ti. Sunt produc tor." (S4)</i>	Valori legate de munc <i>"Pentru c îmi place s muncesc. A a sunt eu, asta m intereseaz . Ob in satisfac ie din munc . M preg tesc pentru via pentru c tiu c o s muncesc toat via a. A a c m preg tesc." (S11)</i>
6 Pro-activism în realizarea aspira iei	Gânduri i idei cu privire la activism <i>"Î i planifici ceea ce trebuie s faci, vezi ce implic , cât trebuie s stai s înve i despre lucrul acela acas , cât timp î i va lua. i când vezi c e posibil i ai analizat toate aspectele, încerci, i când in elegi c se poate face, faci." (S8)</i>	Comportament activ propriu-zis <i>"În ultimii ani am lucrat mult cu mine i v d rezultatele..." (S9)</i>	Înv area autodidact i aspira iile ocupa ionale <i>"Am înv at marketing de pe internet, dar nu i administrarea afacerilor. Da, la început am înv at singur, în muzic sunt autodidact, doar în muzic ." (S12)</i>	Asumarea responsabilit ii pentru viitor <i>"În lumea asta ai nevoie de diplome i certificate. Nu conteaz cât e ti de de tept, ai nevoie de o diplom de coal . A a c o s iau diplomele, s spunem c o s am un set de chei cu care o s deschid ni te u i." (S10)</i>
7 Modele de via	Membri ai familiei	Angajatori	Prieteni	Sinele

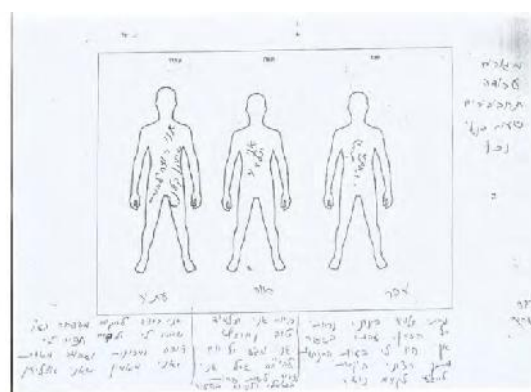

<p>influențe în stabilirea aspirațiilor ocupaționale</p>	<p><i>"Fratele meu e cel care mă inspiră, mai mult sau mai puțin. El a avut succes în viață. Are o soție, face ce-i place. Este important, pentru că majoritatea femeilor din Israel nu fac ceea ce le place, fac ceea ce sunt obligate să fac."</i> (S16)</p>	<p><i>"E ca și cum eu l-aș ajuta pe el...mă învață...Nu știu exact, de multe ori îmi spune, de exemplu, dacă cineva distruge mașina – mă roagă să-l repar..."</i> (S3)</p>	<p><i>"Adevărul este că te inspiră mulți oamenii care vin aici să ne viziteze, care au 30 de ani acum și care spun că au fost copii ca și noi, că nu au învățat, dar apoi și-au continuat studiile și au devenit de exemplu ingineri. Acum mi se pare imposibil, dar vom vedea."</i> (S2)</p>	<p><i>"Nu, nu am pe nimeni ca model în afară de mine. Nu cred că am nimic de învățat de la alții, pentru că am de învățat de la mine, trebuie să mă inspir din propria persoană, din ambițiile mele și din ceea ce sunt."</i> (S6)</p>
--	--	--	---	--

3.2 Rezultate derivate din întrebarea de cercetare nr. 2: Care sunt factorii psihologici și sociologici implicați în orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala?

Persoanele responsabile din cadrul Unităților de Promovare a Tinerilor nu consideră că tinerii care au abandonat școala au orientare viitoare. În plus, acești responsabili au stereotipuri legate de aspirațiile ocupaționale ale respectivilor tineri.

3.3 Rezultate derivate din Întrebarea de cercetare nr. 3: Care sunt aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala?

Documentele arată că tinerii care abandonează școala au aspirații ocupaționale legate de o serie largă de domenii. Primele trei domenii ocupaționale vizate sunt informatica, sportul și psihologia.

3.4. Rezultate integrative

În interviuri au fost exprimate gânduri legate de viitor cu privire la diferite aspecte/domenii ale vieții. Unele din aceste gânduri pot fi descrise ca amorse, altele ca optimiste și centrate pe un anumit domeniu.

Unele dintre persoanele interviuate au menționat distanța între ceea ce și-ar dori să devină și „sinele lor posibil” prin prisma faptului că sunt tineri care au abandonat școala.

Tinerii au legat meseriile preferințelor lor de propriile aspirații ocupaționale.

Experiențele în muncă le permit tinerilor să-și descopere abilitățile și să-și definească aspirațiile ocupaționale.

Majoritatea persoanelor intervievate au manifestat încredere în viitor și au exprimat credința că îl pot influența.

Unii dintre tineri sper să fac studii superioare, alții pregătesc vocațional, însă o parte nu crede că vor urma vreo formă de studii formale în viitor.

Persoanele intervievate au descris experiența abandonului școlar ca fiind una dificilă și traumatizantă.

Unii respondenți și-au descris angajatorii sau mentorii ocupaționali ca modele de viață.

Mediatorii au menționat că băieții și fetele au aspirații ocupaționale diferite și că aspirațiile fetelor sunt inferioare.

Mediatorii percep și în alegerea priorităților ca factori de influență în orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala.

Datele arată că primele trei aspirații ocupaționale sunt în domeniile informatică, sport și psihologie.

.

CAPITOLUL 4: CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Zicala „întregul este mai mare decât suma părților sale”, atribuit filosofului grec Aristotel (Metafizica, Cartea 8) și adoptat de teoria Gestalt, înseamnă că un întreg are o valoare mai mare, mai profundă și mai largă decât suma părților sale considerate separat. Importante sunt interacțiunile și relațiile care există între părți; acestea conferă imaginea holistică a unui fenomen. De asemenea, prezentul studiu relevă modul în care totalitatea concluziilor - factuale, conceptuale sau aplicate - modelează percepția noastră legată de obiectul studiului, orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala. În prezentul studiu, fenomenul orientării viitoare și al aspirațiilor profesionale ale adolescenților care abandonează școala a fost investigat prin intermediul a trei întrebări principale. Concluziile sunt prezentate mai jos în ordinea întrebărilor de cercetare.

4.1 Concluzii de natură factuală

4.1.1 Concluzii de natură factuală derivate din Întrebarea de Cercetare nr. 1: Care este percepția asupra viitorului în rândul tinerilor care au abandonat școala și Au acești tineri o orientare viitoare?

Pe baza primei întrebări de cercetare, se poate concluziona că tinerii care au făcut obiectul cercetării în prezentul studiu au avut o orientare viitoare. Ei au știut să o definească clar legat de anumite categorii și să facă aluzie la ea vag legat de altele. Astfel, concluzia care se desprinde este că majoritatea tinerilor care au abandonat școala se orientează spre viitor de-a lungul unui continuum dialectic pornind de la a avea o astfel de orientare spre a nu o deține, cu referire la viitorul apropiat, spre deosebire de perspectiva pe termen lung. Acești tineri și-au exprimat orientarea viitoare prin intermediul unor categorii extrase din diverse domenii ale vieții și care corespund perspectivei lor particulare de tineri care au abandonat școala. Astfel, atunci când s-au referit la sau au vorbit din contextul existent al întemeierii unei familii, orientarea lor viitoare a fost mai puțin clară și definită, reflectând în mod evident dificultățile complexe cu care se confruntă familiile lor în prezent.

În context școlastic, majoritatea participanților au indicat că au avut dificultăți în a se vedea urmând studii superioare în viitor. Astfel putem spune că această aspirație a fost percepută ca fiind un obiectiv greu de atins. În orice caz, tinerii au arătat că intenționează să participe la programe de studii pe termen scurt. În ceea ce privește contextul specific al serviciului militar – etapă următoare din viitorul tinerilor israelieni care finalizează programul de educație – atitudinea participanților cu privire la acest viitor iminent a fost opacă și nedefinită, cel mai probabil din teamă și absența motivărilor de a se înrola în armată și a presta serviciul militar. Spre deosebire de caracterul vag ce reiese din această parte a interviului, viitorul loc de rezidență a fost mult mai bine accentuat; în acest caz orientarea viitoare a fost percepută ca o posibilitate de a face o schimbare în sensul mobilității sociale.

Pe măsură ce și-au clasificat răspunsurile în categorii separate ce încheie diverse domenii ale vieții, participanții și-au exprimat emoțiile, credințele și eforturile de a depăși obstacolele viitoare. Astfel au demonstrat că orientarea viitoare a tinerilor care abandonează școala este influențată de abilitatea sau inabilitatea lor de a exprima un

spectru larg de emo ii. Cu cât mai multe emo ii a exprimat un anumit participant – team , îngrijorare sau speran – cu atât s-a dovedit mai capabil de a- i defini viitorul i de a se raporta la acesta. Un rezultat similar a fost observat în leg tur cu abilitatea lor de a- i exprima încrederea în sine, ancorat în perspectiva optimist asupra vie ii. Pentru tinerii care abandoneaz coala, orientarea viitoare serve te nu numai ca ideal de via , ci i ca modalitate de promovare a stabilit ii i rezisten ei i de a atenua comportamentele de risc din prezent.

4.1.2 Concluzii de natur factual derivate din Întrebarea de cercetare nr. 2: Care sunt aspira iile ocupa ionale ale tinerilor care abandoneaz coala?

Concluziile derivate din r spunsurile la Întrebarea de cercetare nr. 2 se axeaz pe în elegerea urm toarelor aspecte: (1) exist o strâns leg tur între experien ele de via personale ale tinerilor i alegerile lor cu privire la aspira iile ocupa ionale i (2) tinerii percep aceste aspira ii ca fiind aspecte cu valoare economic i social prin intermediul c ora vor reu i s se pozi ioneze în mod diferit în viitor. Aspira iile ocupa ionale pe care tinerii le aleg, în cazul ambelor instrumente de cercetare, apar în unor arii voca ionale diferite, în special din domeniul informaticii, sportului i psihologiei. Majoritatea aspira iilor sunt centrate pe anumite forme de studii sau instruire pentru a dobândi competen e într-un domeniu, dar nu neap rat pe studii formale. Acest aspect relev discrepan a dintre dorin a de a se angaja într-o anumit ocupa ie/profesie i teama de a accesa studii superioare formale. În ceea ce prive te diferen ele de gen, aspira iile ocupa ionale ale participan ilor au fost în mod clar influen ate de diferen a de gen, aspira iile fetelor fiind diferite de cele ale b iei lor. Se poate astfel concluziona c distribu ia pe sexe a tinerilor care abandoneaz coala nu este diferit de cea care func ioneaz în societate în general.

Un alt punct de referin se refer la discrepan a dintre aspira iile profesionale pozitive i normative în diverse domenii ale tinerilor care abandoneaz coala i concep iile înr d cinate în rândul responsabililor din Unit ile de Promovare a Tinerilor, care de altfel se desprind din majoritatea cercet rilor în domeniu, i anume opinia c tinerii care abandoneaz coala nu au aspira ii profesionale i, în cazul în care le au, acestea sunt inferioare i legate de criminalitate sau alte aspecte negative. Concluzia este c această discrepan reflect stereotipurile legate de tinerii care abandoneaz coala, care sunt

eticheta și ca fiind slabi și cu perspective reduse, cu vise și aspirații inferioare. Diferența dintre rezultate și stereotipuri împiedică aceste echipe să acționeze conform responsabilităților pe care le au pentru a contribui la dezvoltarea orientării viitoare și a aspirațiilor profesionale pozitive și normative ale acestor tineri.

4.1.3 Concluzii de natură factuală derivate din Întrebarea de cercetare nr. 3: Care sunt factorii psihologici și sociali implicați în orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala?

Pe baza răspunsurilor oferite de participanții la studiu la cea de-a treia întrebare de cercetare se poate spune, în primul rând, că fiecare dintre cele două discipline, sociologia și psihologia, are un impact asupra orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala. În orice caz, efectele de natură sociologică nu pot fi separate în mod clar de cele psihologice. Mai mult, imaginea holistică cu privire la acestea include relații și efecte reciproce.

Factorii sociologici dominanți sunt influența parentală, influența colii, abandonul școlar în sine și modelele de viață pe care le au acești tineri. Factorii psihologici dominanți sunt percepțiile și integrarea sinelui în cele trei dimensiuni temporale (trecut-prezent-viitor), imaginea și percepția de sine, procesele recente de schimbare prin care a trecut tânărul, modul în care aceste procese i-a afectat perspectiva asupra viitorului și experiențele anterioare. În mod implicit, acești tineri își percep orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ca fiind asociate cu relațiile pe care le au cu părinții și familia. Cu alte cuvinte, cu cât este mai intimă și mai strânsă relația, cu atât mai clare și mai bine definite sunt orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tânărului. În mod similar, orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care recurg la abandonul școlar depind de locul de muncă al părinților și de situația financiară a familiei și se bazează pe dialogul motivant și structurat între tânăr și părinți cu privire la viitor.

Concluzia care se desprinde este că pentru a încuraja un astfel de discurs, este nevoie de o mai bună conștientizare din partea părinților asupra importanței orientării viitoare și a semnificației acesteia în viața adolescentului.

Rezultatele cercetării noastre arată că școala are, de asemenea, o influență definitorie asupra orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor confrunțați cu abandonul școlar. Aici experiența abandonului, care implică durere și suferință este percepută ca fiind traumatizantă, este dominantă. Impactul cel mai semnificativ este legat de relația reciproc negativă între școală și adolescent înainte ca acesta să renunțe la studii, relație ce îi afectează dezvoltarea intelectuală, personală și socială. În aceeași măsură, aspirațiile ocupaționale și orientarea viitoare a tinerilor care abandonează școala depind de rolul contextului academic în dezvoltarea și formarea identității personale, nu numai a celei prezente, ci și a celei viitoare, precum și de pregătirea pentru tranziția de la universul școlar la cel al vieții adulte și la cel al muncii în mod special. Un alt element de factură sociologică care influențează orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala este reprezentat de modelele de viață prezente în viața acestor tineri, inclusiv membrii ai familiei, angajatori, mentori și indivizi proveniți dintr-un cadru asemănător.

Concluziile ce se desprind din aceste observații sunt că orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala sunt modelate prin intermediul rolului de mediator pe care îl au acei membri ai familiei care servesc drept modele de viață. În cazul tinerilor care abandonează școala proveniți din familii monoparentale, acest rol poate fi preluat de frații mai mari. Angajatorii și mentorii ocupaționali care reprezintă figuri semnificative în viața tinerilor care abandonează școala constituie modele adiționale. Tinerii privesc aceste modele ca pe surse importante de studiu și dezvoltare, în primul rând în ceea ce privește identificarea unei aspirații ocupaționale. În plus, orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala sunt în mod definitoriu modelate de către modelele ale căror biografii sunt asemănătoare cu ale lor.

Având în vedere factorii psihologici implicați în orientarea viitoare și aspirațiile profesionale ale tinerilor care abandonează școala, se poate concluziona că aceste două domenii sunt influențate de integrarea sinelui în cele trei dimensiuni temporale și că acesta este un factor important în dezvoltarea identității personale a unui individ. Cu cât un adolescent reușește să se definească prin intermediul celor trei dimensiuni temporale, cu atât este mai capabil să-și construiască un viitor pozitiv și bine conturat. Imaginea de sine și conceptul de sine influențează, de asemenea, orientarea viitoare și

aspira iile profesionale. În special în ceea ce privește identitatea lor de elevi, participanții au aflat o imagine de sine și un concept de sine slab, iar acești factori au avut ca efect devalorizarea aspirațiilor profesionale și determinarea schimbării aspirațiilor ideale înspre cele realiste. În mod implicit, imaginea de sine a tinerilor care abandonează școala necesită o mai bună consolidare, astfel încât aceștia să-și poată stabili o aspirație profesională solidă.

O altă concluzie încadrează procesul de schimbare personală a tinerilor în cadrul activităților educațional-terapeutice pe care o desfășoară la Unitățile de Promovare a Tinerilor - un proces care promovează starea de bine psihologică, stimulează încrederea în sine și subliniază punctele forte ca un impuls critic pentru concretizarea orientărilor viitoare și a aspirațiilor ocupaționale. Un alt factor psihologic în dezvoltarea orientărilor viitoare și a aspirațiilor profesionale este înșiruirea experiențelor personale, în special a celor legate de lumea muncii. Aceste experiențe oferă tinerilor o expunere mai largă, o mai bună familiarizare cu universul muncii și mai multe cunoștințe despre diverse meserii din această sferă și îi ajută să dezvolte o gamă largă de abilități care să promoveze autoeficiența și capacitatea de a crede că pot aspira și atinge obiectivele viitoare. Aceste experiențe sunt semnificative și pentru formarea identității personale în adolescență.

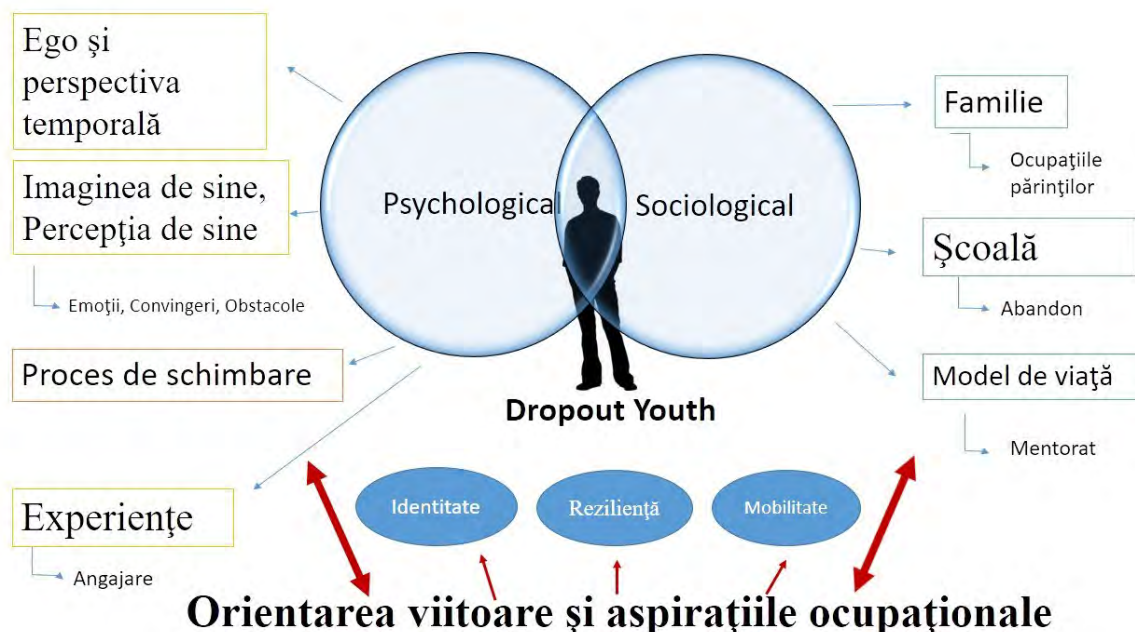
Cea mai semnificativă concluzie ce se desprinde din prezentul studiu este, fără îndoială, faptul că orientarea viitoare și aspirațiile profesionale ale tinerilor care abandonează școala depind de profilul acestor tineri și de caracteristicile abandonului. Astfel, nu a putut fi constatată o uniformitate în ceea ce privește structura acestui grup de populație. Caracteristicile tinerilor care abandonează școala se modifică într-o manieră ce diferă de percepțiile tradiționale creând astfel un set complet nou de concepte menite să ducă la o mai bună înțelegere a aspectelor legate de orientarea viitoare și aspirațiile profesionale ale tinerilor care abandonează școala în Israel.

4.2 Concluzii de natură conceptuală

La nivel conceptual, concluziile cercetării sugerează că pe baza datelor colectate în cadrul acestui studiu se poate concepe un model de orientare viitoare și aspirații profesionale pentru tinerii care abandonează școala. Modelul este prezentat în figura de mai jos (Figura 3):

Model de conceptualizare

Figura 3: Model integrativ pentru orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala din Israel (IMFOOADY)

Modelul IMFOOADY prezintă contextele și efectele reciproce ale conceptelor care au reieșit din discuția asupra rezultatelor; s-a conturat, de asemenea, și o perspectivă mai largă asupra fenomenului orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala în Israel. Conceptele dominante în domeniul sociologiei sunt părinții, structura familiei și locurile de muncă ale părinților fiind de importanță primordială, precum și școala, cu accent pe experiența tinerilor confrunțați cu abandonul școlar și conceptul de model de viață, concept care s-a evidențiat în mod repetat în cadrul interviurilor, cu precizie în legătură cu procesele de mentorat experimentate de participanți.

Cele mai vizibile concepte în domeniul psihologic sunt percepția sinelui din perspectiva temporală, imaginea de sine și conceptul de sine și relația lor cu emoțiile, credințele și capacitatea de a face față obstacolelor, schimbarea ca proces esențial în dezvoltarea personală, precum și „experiențele” și importanța lor pentru dezvoltarea orientării viitoare și aspirațiilor profesionale. Elementele sociologice și psihologice sunt în mod vizibil legate și se influențează reciproc în ceea ce privește aceste aspecte. Un exemplu este influența părinților și, în special, a ocupației părinților asupra orientării viitoare a

adolescenților și a aspirațiilor lor profesionale. Un alt exemplu, chiar și mai elocvent, este impactul părinților asupra imaginii de sine și a conceptului de sine al acestor tineri. Imaginea de sine și conceptul de sine afectează în mod direct aspirațiile profesionale, astfel încât, în cazul în care imaginea de sine este improprie, o aspirație profesională înaltă va fi redusă la una inferioară.

Un alt exemplu legat de coala și experiența abandonului școlar cu imaginea de sine și conceptul de sine al adolescenților, cu un accent special pe statutul de elev/student în prezent și viitor. Acest aspect determină alegeri ale aspirațiilor ocupaționale care nu sunt îndreptate către studii academice formale, ci mai degrabă către învățarea autodidactă pe termen scurt. Într-un alt exemplu, experiențele personale, mai ales cele legate de muncă, dezvoltă competențe și eficiența personală și astfel promovează imaginea de sine și autopercepția. În orice caz, acestea sunt asociate cu activitatea de mentorat a angajatorilor și mentorilor ocupaționali, pe care adolescenții îi privesc ca pe modele de viață.

O concluzie conceptuală suplimentară poate fi extrasă din contextele care leagă perspectiva temporală a tinerilor și cele trei dimensiuni ale timpului (trecut, prezent și viitor) de procesul de autointegrare, ce propulsează formarea identității personale ca sarcină esențială în adolescență. Acest proces denotă, de asemenea, o schimbare auto-indusă la tineri nu numai în trecerea de la copilărie la vârsta adultă, adică de la trecut la prezent, ci și, în principal, la nivel psihologic și comportamental și în realizarea faptului că unele comportamente din trecut, în special cele cu factor de risc, le afectează și viitorul, ceea ce înseamnă că viitorul lor depinde de efectuarea acestei schimbări. Relația dintre elementele sociologice și cele psihologice afectează orientarea viitoare și aspirațiile profesionale. Totuși, în mod paradoxal, există un proces de feedback, deoarece însuși actul de a se gândi la viitor duce la concretizarea internă a unor concepte suplimentare și permite progresul în noi elemente importante pentru dezvoltarea psihologică și socială a adolescenților.

Astfel, se poate vedea cum orientarea viitoare promovează conceptul de „reziliență” ca și calitate care poate reduce sau combate anxietatea și depresia, prevenind comportamentele cu risc. În mod similar, conceptul de „identitate”, invocat în contextul contemplării viitorului, se formează și se ajustează, întărind astfel încrederea în sine, imaginea de sine și percepția asupra sinelui. Orientarea viitoare este legată de conceptul

de „mobilitate” pentru a lăsa loc schimbării în plan fizic, economic sau social și a asigura o traiectorie diferită în viață. Aplicarea acestor concepte la viața tinerilor care abandonează școala le va permite să se dezvolte optim din punct de vedere emoțional, personal și social, generând o gândire optimistă asupra sinelui și asupra posibilităților de schimbare și motivându-i astfel să lupte pentru un viitor mai bun.

4.3 Implicații de ordin practic și recomandări

Implicațiile de ordin practic ce derivă din prezentul studiu precum și recomandările generate de acestea în contextul orientării viitoare și aspirațiilor profesionale, se situează pe două niveluri: cele legate de dezvoltarea subiecților respectivi (tineri care au abandonat școala) și cele asociate cu responsabilitatea cadrului organizațional de care apar în acești tineri, și anume Departamentul pentru Promovarea Tinerilor din cadrul Ministerului Educației.

4.3.1 Implicații de ordin practic pentru personalul din cadrul educației terapeutice la nivelul dezvoltării personale

- a. pentru a dezvolta orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale în rândul tinerilor care abandonează școala este necesar să se desfășoare activități educațional-terapeutice individuale sau de grup care au drept scop îndeplinirea acestor obiective. Aceste activități includ:

Procesarea experienței abandonului și sentimentelor de durere și suferință care însoțesc această experiență;

Crearea unui proces de sprijin prin care tinerii care abandonează școala să-și poată elucidă scopurile și obiectivele și identifica posibilitățile viitoare legate de familie, casă, educație și angajare;

Conceperea unui program personalizat de intervenție care să vizeze refacerea imaginii și concepției asupra sinelui, în special în ceea ce privește abilitățile de învățare și eficiența procesului de învățare;

O mai bună în alegerea contextului în care activitățile prezente afectează (în mod benefic sau negativ) viitorul unei persoane, într-o manieră care să promoveze reziliența și să prevină comportamentele de risc.

b. Conceperea unui program de educație și instruire vocațional relevant, personalizat care să promoveze aspirațiile vocaționale care, alături de diverse alte activități de instruire vocațională, să ofere participanților șansa de a experimenta anumite ocupații.

c. Este necesară inițierea unui proces pentru pregătirea tinerilor care abandonează școala pentru integrarea în lumea muncii, proces care să includă :

Familiarizarea cu lumea muncii din secolul 21 și cu viitoarele ocupații disponibile;

Indicarea unei serii extinse de ocupații și largirea spectrului de oportunități pentru fiecare ocupație în parte pe măsura detectării preferințelor personale și adaptării la acestea;

Detectarea barierelor și obstacolelor în calea realizării aspirațiilor vocaționale și găsirea de metode de a depăși respectivele obstacole;

Integrarea în lumea muncii și identificarea unui loc în arena experiențelor vocaționale concrete, cu îndrumarea mentorilor vocaționali din diverse domenii vocaționale.

d. Necesitatea inițierii unui proces de intervenție care să includă pe lângă tinerii care abandonează școala și care să cuprindă :

Familiarizarea și expunerea părinților la caracteristicile specifice universului muncii în secolul 21;

Dezvoltarea canalelor de comunicare pozitivă între părinți și copii;

Creșterea gradului de conștientizare al părinților cu privire la importanța orientării viitoare și aspirațiilor vocaționale ale adolescenților și încurajarea părinților de a purta un dialog pe această temă cu copiii lor.

4.3.2 Implicații legate de responsabilitatea cadrului organizațional

- a. Schimbarea modelelor de gândire bazate pe stereotipuri ale echipelor de profesioniști din cadrul Unităților de Promovare a Tinerilor cu privire la existența orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala află și în grija lor. Este nevoie de o mult mai bună în alegerea orientării viitoare și a aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala.
- b. Adoptarea și asimilarea unui cadru teoretic ca bază pentru în alegerea fenomenului orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala.
- c. Concretizarea politicilor autorităților care se ocupă de tinerii confrunțați cu abandonul școlar în vederea promovării acestor tineri din perspectiva orientării viitoare și a aspirațiilor ocupaționale, care să includă :

Un concept de lucru comprehensiv și procese de asimilare;

Producerea de planuri de intervenție scrise pentru educația terapeutică ;

Integrarea dezvoltării orientării viitoare și a aspirațiilor ocupaționale în activitatea generală a cadrelor organizaționale care se ocupă de tinerii ce se confruntă cu abandonul școlar;

Crearea unui set de activități de instruire pentru echipele de profesioniști care să-i ajute pe acestea să asimileze aspectele menționate.

- d. identificarea curentelor ocupaționale viitoare din lumea muncii secolului 21 și conceperea de programe de studii relevante pentru aceste contexte și personalizate pentru tinerii care se confruntă cu abandonul școlar.
- e. dezvoltarea de modele de integrare în lumea muncii pentru tinerii care abandonează școala și stabilirea de relații cu angajatorii și mentorii ocupaționali în vederea promovării aspirațiilor ocupaționale ale acestor tineri.

- f. oferirea de consiliere, sprijin și supervizare pentru promovarea inițiativelor bazate pe orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor confrunțați cu abandonul școlar.

Pe lângă implicațiile la nivel personal și organizațional, au ieșit la lumină o serie de implicații practice suplimentare:

- a. Fenomenul reprezentat de tinerii care abandonează școala și care dobândesc cunoștințe legate de ocupațiile viitoare pe care le doresc sau chiar încearcă /experimentează aceste ocupații în prezent poate ajuta la dezvoltarea educației în rândul membrilor populației menționate. Prin crearea unui concept pedagogic inovator, pot obține abilitatea de a învăța autonom prin intermediul mijloacelor online moderne care se potrivesc pedagogiei secolului 21.
- b. Tinerii care au fost intervievați ilustrează schimbarea care a avut loc în ceea ce privește populația deservită de Unitățile de Promovare a Tineretului. Sistemul ar trebui să conștientizeze această schimbare și să-i adapteze intervențiile educaționale sau terapeutice la o categorie mai largă de tineri, la care abandonul are diverse alte caracteristici.

4.4 Limitele cercetării

Prezenta cercetare are anumite limite, ca orice alt demers de cercetare. Acestea sunt legate de alegerea metodologiei calitative bazate pe teoria fundamentată pe date și de instrumentele de cercetare, de specificitatea populației cercetate, precum și de poziția cercetătorului în legătură cu domeniul cercetat. Aceste limite sunt explicate mai jos:

4.4.1 Limitele în contextul metodologiei

Cercetarea calitativă îi propune să examineze, să cerceteze și să sondeze un fenomen social dat și să caute semnificațiile și majoritatea aspectelor și contextelor specifice fenomenului în cauză. De asemenea, încearcă să înțeleagă realitatea prin ochii participanților la cercetare și susține fără echivoc interpretarea cercetătorului în alegerea acestei realități. În consecință, poate exista o limitare dacă cercetătorul nu este în măsură să contacteze și să intervieveze subiecții cei mai potriviți pentru acest studiu. Cu toate acestea, în cazul de față, accesul cercetătorului la toate unitățile de

promovare a tineretului și, respectiv la tinerii confrunțați cu abandonul școlar s-a făcut fără dificultate datorită funcției sale facilitator național pentru angajare și membru al personalului departamentului de promovare a tineretului.

4.4.2 Limite asociate cu populația cercetată

Populația selectată pentru prezentul studiu a fost compusă din tineri care se confruntă cu abandonul școlar aflați în grija Unităților de Promovare a Tinerilor. Dintre grupurile care beneficiază de sprijinul acestor unități am ales adolescenți evrei non-religioși. Prima limită a cercetării care derivă din această opțiune este faptul că omite restul grupurilor aflate în grija unităților și astfel prezintă numai o fațetă a subiectului cercetat. Mai mult, populația aleasă este considerată cea mai puternică dintre grupurile care primesc sprijinul unităților. Altă limită este legată de interviurile propriu-zise: interviurile cu adolescenții pot implica o tentă implicită de supremație și autoritate care poate afecta autenticitatea datelor furnizate de tineri, în special când cei intervievați sunt tineri care au abandonat școala și ale căror biografii includ conflicte cu figuri de autoritate de vârstă adultă. Pentru a încuraja participanții să fie cât mai direcți, cercetătorul a folosit tehnici de relaționare menite să creeze legături în primele câteva minute ale interviului.

Participanților li s-a explicat în termeni foarte clari că au dreptul de a nu răspunde la acele întrebări la care nu doresc să răspundă și că pot opri interviul în orice moment. Au fost, de asemenea, asigurați că toate detaliile pe care le furnizează vor rămâne strict confidențiale, atât datorită faptului că participă la interviu, cât și în calitate de membri ai Unităților de Promovare a Tinerilor, unde confidențialitatea este una din regulile stricte ale profesiei. Au fost, de asemenea, asigurați că în redactarea acestei teze detaliile personale participanților vor fi modificate și toate materialele legate de participanți vor fi distruse la finalul studiului.

O altă limită este legată de abilitățile verbale limitate ale tinerilor aflați în situații de risc care au probleme în a se exprima și instrumente lingvistice limitate specifice profilului generației Z de tineri de astăzi care sunt obișnuiți să folosească emoticoane în loc de cuvinte. Cercetătoarea a răspuns acestei limitări folosind în timpul interviului instrumente non-verbale, respectiv ilustrații, așa cum se arată în analiza programelor Reshatot și Shehakim (Anexa A).

O a treia limitare de acest tip este legată de selectarea tinerilor intervievați. Responsabililor din Unitățile de Promovare a Tinerilor li s-a cerut să aleagă persoanele interviuate pe baza indicațiilor cercetătoarei și în conformitate cu definiția teoretică. Datorită faptului că managerii unităților au fost cei care au selectat participanții, este posibil că aceștia s-au fi selectat pe cei mai puternici, mai cooperanți și mai verbali tineri, respectiv pe cei pe care unitățile îi cunoșteau cel mai bine, respectivă selecție trecând probabil printr-un proces preliminar. Pentru a depăși această limitare, cercetătoarea a acordat o atenție sporită profilului acestor tineri pentru a detecta elementele comune și deosebirile dintre ei și a stabili regulile excepționale.

4.4.3 Limite asociate cu poziția cercetătorului în domeniul de cercetare

Referințele cu privire la poziția cercetătoarei în cadrul domeniului de cercetare indică apropierea acesteia de domeniul respectiv. Cercetătoarea este, într-adevăr, apropiată de domeniul familiar cu acesta datorită unui număr mare de ani de experiență și poziției de mediator național în domeniul angajării și membră a personalului Departamentului de Promovare a Tinerilor din cadrul Ministerului Educației. Aceasta îi conferă avantajul unui acces facil la populația cercetată și la documentele care au fost analizate. Acest avantaj, pe de altă parte, poate fi privit ca un impediment și o limitare din perspectiva faptului că orice cunoștințe anterioare presupun perspective deja asimilate și opinii deja formate sau prejudecăți legate de domeniul de cercetare și de participanți. Acest aspect poate împiedica deschiderea cognitivă și descoperirea de noi contexte și conținuturi.

4.5 Contribuția studiului la domeniul cunoașterii

Contribuția prezentului studiu este reflectată de mai multe aspecte:

1. În pofida faptului că majoritatea studiilor existente (Chen & Vazsonyi, 2013; Worrell & Hale, 2001; Hatala et al., 2017; Nurmi, 1991) susțin că tinerii aflați în situații de risc nu au orientare către viitor, prezenta cercetare indică faptul că tinerii care au abandonat școala și care sunt în grija Unităților pentru Promovarea Tinerilor au această orientare, precum și aspirații ocupaționale, chiar dacă aceste orientări și aspirații variază de la clare și specifice la amorfe și vagi. Orientarea viitoare își găsește expresia în diverse puncte de răscruce în ciclul vieții lor, fiecare cu referințe specifice, în funcție de perspectiva participantului. Prezentul studiu le-a dat

participanților oportunitatea de a-și face auzit propria voce și a-și exprima propriile opinii cu maximă autenticitate. Din câte știm, este primul studiu de acest tip asupra tinerilor confrunțați cu abandonul școlar de care se ocupă Unitățile de Promovare a Tinerilor. Se elimină astfel o lacună în cunoașterea din acest domeniu, acesta constituind și un element de noutate și inovare original.

2. În ceea ce privește contribuția la cunoașterea teoretică, studiul prezintă un nou model teoretic integrativ – IMFOOADY – cu ajutorul căruia pot fi studiate orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala. Analizând factorii sociologici și psihologici ce influențează orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala, cercetarea noastră a revelat o serie de relații reciproce între aceste discipline. Datele au produs o matrice care face uz de diverse concepte atât din domeniul sociologiei (de exemplu, influența familiei, a părinților și a colii, ca element central în context școlar, experiența abandonului și modelele de viață) cât și din domeniul psihologiei (de exemplu, construirea sinelui, a imaginii de sine, a concepției de sine, procesul de schimbare, experiențele) care sunt dominante în construirea și susținerea orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala. În plus, prezentul studiu ajută la o mai bună înțelegere a importanței orientării viitoare în construirea identității personale a adolescenților și promovarea rezilienței și a strategiilor de bine care sunt esențiale în prevenirea comportamentelor de risc în rândul tinerilor care abandonează școala. În această privință, studiul nostru aduce clarificări suplimentare cu privire la aspecte precum: orientarea viitoare (Seginer, 1995, 2001, 2003; Cinnamon & Rich, 2004; Nurmi, 1991), dezvoltarea în carieră (Brown, 2002; Lent & Brown, 2013; Patton & McMahon, 2001, 2014; Di Fabio & Bernaud, 2018), aspirațiile ocupaționale (Gottfredson, 1981; Rojewski, 1995; Bartlett & Domene, 2015) și tinerii care abandonează școala (Lahav, 2000; Romi, 2007).
3. La nivel practic, bazându-se pe modelul teoretic IMFOOADY, studiul propune o importantă schimbare în politicile Unităților de Promovare a Tinerilor, respectiv o nouă perspectivă conform căreia orientarea viitoare și aspirațiile ocupaționale s-au devenit elemente importante în activitățile unităților. Modelul aplicat dezvoltat în prezentul studiu poate oferi indicații practice pentru integrarea acestor aspecte în

activitatea unităților îi poate ajuta pe adolescenții să-și îmbunătățească starea personală de bine și nivelul de optimism și să-și construiască identitatea personală, elemente de maximă importanță în dezvoltarea lor și care îi vor ajuta să-și îmbunătățească abilitatea de a se gândi la viitor și de a-și planifica și îndeplini aspirațiile. La data redactării acestei teze, în urma rezultatelor studiului, Departamentul pentru Promovarea Tinerilor a numit un comitet special care să implementeze orientarea viitoare ca element central în programele și activitățile Unităților de Promovare a Tinerilor de pe întreg teritoriul Israelului.

4. O altă contribuție notabilă a prezentului studiu se referă la structura populației deservite de Departamentul pentru Promovarea Tinerilor și modul în care echipele de profesioniști percep acest aspect. Studiul dezvoltă existența diferitelor modele de abandon care atestă schimbări în populația tinerilor deserviți de aceste unități. În prezent, această populație de tineri este diferită și mai diversă în ceea ce privește caracteristicile sale decât cea de acum câțiva ani. Cu toate acestea, percepțiile echipelor de profesioniști care se ocupă de acești tineri, precum și cele ale majorității cercetătorilor, se referă încă la un anumit tip de populație; în consecință, acestea sunt influențate de perspective stereotipizate care nu corespund realității în schimbare. Chiar dacă această problemă nu a constituit un element central în studiul nostru, această perspectivă limitată afectează capacitatea echipelor de a crede că tinerii care au abandonat școala au o orientare viitoare și că este datoria lor să îi ajute pe acești tineri să progreseze spre aceasta. Cu alte cuvinte, modelul dezvoltat în acest studiu poate induce o schimbare în percepția personalului educațional-terapeutic în ceea ce privește orientarea viitoare și aspirațiile profesionale ale tinerilor din Israel care se confruntă cu abandonul școlar.

5. În context universal, prezența adolescenților și a adulților tineri în populația NEET (care nu fac parte sau nu urmează un program de educație, ocupare a forței de muncă sau formare) constituie o problemă acută la nivel mondial, întrucât un număr tot mai mare de persoane din aceste grupe de vârstă sunt excluse din aceste contexte din cauza lipsei unei școlarizări corespunzătoare și a incapacității de a se adapta la lumea în continuă schimbare a muncii. Modelul IMFOOADY care a fost dezvoltat în acest studiu, precum și implicațiile practice prezentate, pot permite membrilor acestei populații să-și

reconstruiască aspirațiile profesionale și să dezvolte o orientare viitoare care să îi poată propulsa în plan personal și social. Programele de intervenție care includ practici și activități pentru dezvoltarea orientării viitoare pot fi potrivite pentru o varietate de cadre educaționale care se ocupă de tinerii ce se confruntă cu abandonul școlar.

4.6 Direcții viitoare de cercetare

Prezentul studiu marchează doar un început al atenției acordate orientării viitoare și aspirațiilor ocupaționale ale tinerilor care abandonează școala. În consecință, sunt necesare cercetări ulterioare extinse:

1. Prezentul studiu ar trebui extins asupra unui număr mai mare de adolescenți în cadrul unei cercetări cantitative complete.
2. Studiul ar trebui extins și asupra altor grupuri de populație de tineri confrunțați cu abandonul școlar și care se află în grija Unităților de Promovare a Tinerilor, cum ar fi arabii, evreii ultra-ortodocși, cei de origine etiopiană și imigranții din fosta Uniune Sovietică.
3. Studiul ar trebui extins și completat cu o investigație în profunzime asupra aspectelor ce țin de diferențele de gen – diferențele între băieți și fete – în contextul orientării viitoare și al aspirațiilor ocupaționale.
4. Este necesar să se efectueze studii asupra calității programelor de intervenție pentru promovarea orientării viitoare și a aspirațiilor ocupaționale.
5. Cercetarea exploratorie este necesară în legătură cu diversele caracteristici ale tinerilor confrunțați cu abandonul școlar și diversele tipuri de abandon din epoca actuală.

REFERIN E BIBLIOGRAFICE

Aharoni, H. (2011). History of Social-Education work in Israel. In Aharoni, H (Ed.) Social – Education in Israel. Advance Publication House. 70-109. (Hebrew)

Ali, S. R., McWhirter, E. H., & Chronister, K. M. (2005). Self-efficacy and vocational outcome expectations for adolescents of lower socioeconomic status: A pilot study. *Journal of career assessment*, 13(1), 40-58.

Amitay, G., Raanan, R., Kahan-Strawczynski, P. & Rivkin D. (2011). The Transition to Adulthood Among Populations at Risk: Needs and Interventions", Myers-JDC-Brookdale Institute. (Hebrew).

Anxo, D., Fagan, C., McCann, D., Lee, S., Messenger, C. (2004). Introduction: Working Time in Industrialized Countries in Messenger, J. C. (ed). Working time and workers' preferences in industrialized countries: Finding the balance. Routledge.

Arbeit, M. R., Johnson, H. E., Grabowska, A. A., Mauer, V. A., & Deutsch, N. L. (2019). Leveraging Relational Metaphors: An Analysis of Non-Parental Adult Roles in Response to Youth Needs. *Youth & Society*, 0044118X19842747.

Aremu, T. A., John-Akinola, Y. O., & Desmennu, A. T. (2019). Relationship between parenting styles and adolescents' self-esteem. *International quarterly of community health education*, 39(2), 91-99.

Arkin, N., & Cojocar, S. (2018). Youth Dropouts in Israel and Their Treatment in the Youth Advancement Units. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*, 61.

Arkin, N., & Lahav, C. (2013). Preparing youth at risk for the employment world- the Youth Advancement perception, *Efshar- for the Social-Educational*, vol. 23, pp 5-7 , (Hebrew).

Atid Education and Schools Network (2018). HILA program. <https://atidedu.org.il/>

Aviram-Nizan, D., & Margalit, Y.(2017). Preparing the workforce of the future. The Israel Democracy Institute (IDI). (Hebrew).

Azulay, Y., Ashkenazi, A., Gabrielov, L., Levi-Mazloun, D., & Ben Dov, R. (2013). Facts and figures in the education system. Economics and Budgeting Administration. Ministry of Education. Israel.

Babich, A. & Hadar, L. (2016). The place of mothers in the process of choosing their daughters' careers: a psychological look. *Megamot*, 50(2). (Hebrew).

Bartlett, J., & Domene, J. F. (2014). The vocational goals and career development of criminally involved youth experiences that help and hinder. *Journal of Career Development*, , 0894845314547269.

Bassett, R., Beagan, B. L., Ristovski-Slijepcevic, S., & Chapman, G. E. (2008). Tough teens: The methodological challenges of interviewing teenagers as research participants. *Journal of Adolescent Research*, 23 (2), 119-131.

Ben Rabi, D, Baruj-Kovarsky, R., Navot, M., & Konstantinov, V. (2014). "Hidden dropouts" A reexamination of school disengagement in Israel. Myers-JDC-Brookdale Institute. (Hebrew).

Bencsik, A., Horváth-Csikós, G., & Juhász, T. (2016). Y and Z Generations at Workplaces. *Journal of Competitiveness*, 8(3).

Berkowitz, R., Moore, H., Astor, R. A., & Benbenishty, R. (2017). A research synthesis of the associations between socioeconomic background, inequality, school climate, and academic achievement. *Review of Educational Research*, 87(2), 425–469.

- Berzin, S. C. (2010). Educational aspirations among low-income youths: Examining multiple conceptual models. *Children & Schools*, 32(2), 112-124.
- Blau, P. M., & Duncan, O. D. (1967). *The American occupational structure*.
- Bloor, M., & Wood, F. (2006). *Keywords in qualitative methods: A vocabulary of research concepts*. Sage Publication.
- Brown, D. (2002). *Career choice and development*. John Wiley & Sons.
- Bryant, A. (2017). *Grounded theory and grounded theorizing: Pragmatism in research practice*. Oxford University Press.
- Bryant, A., & Charmaz, K. (Eds.). (2007). *The Sage handbook of grounded theory*. Sage.
- Bryant, A. L., & Zimmerman, M. A. (2003). Role models and psychosocial outcomes among African American adolescents. *Journal of Adolescent Research*, 18(1), 36-67.
- Busharian, O. (ed.) (2016). *Inequality and Education: The Relationship between Rising Economic Inequality and Educational Attainment and Achievement*, Project Report. Jerusalem: The Initiative for Applied Education Research, Israel Academy of Sciences and Humanities.
- Burr, V. (1995). *An introduction to social constructionism*. Routledge.
- Carmi, N. & Goroshit, M. (2015). *Zimbardo's Time Perspective: An examination of the Hebrew version of the instrument*. Megamot. Vol 50 (1). 313-338 (Hebrew).
- Cassie, D. V., & Chen, C. P. (2012). The gender-mediated impact of a career development intervention. *Australian Journal of Career Development*, 21(1), 3-13.
- Cedefop (2018). *National qualifications framework developments in Europe 2017*. Luxembourg: Publications Office. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/029873>
- Central Bureau of Statistics (2016) *Society in Israel*. Report No. 8. 129-135 (Hebrew).
- Central Bureau of Statistics. (2017a). *Selected Data for the International Child Day 2017*. Published 15.11.17. <http://www.cbs.gov.il>. (Hebrew)
- Central Bureau of Statistics. (2017b). *Annual Statistics Report 2017*. <http://www.cbs.gov.il>. ISSN 0081-4679 (Hebrew).
- Charmaz, K. (2006). *Constructing grounded theory. A practical guide through qualitative analysis*. Sage Publication.
- Charmaz, K. (2008). Constructionism and the grounded theory method. *Handbook of constructionist research*, 1, 397-412.
- Chen, P., & Vazsonyi, A. T. (2013). Future orientation, school contexts, and problem behaviors: A multilevel study. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(1), 67-81.
- Cinamon, R. (2006). Preparing minority adolescents to blend work and family roles: Increasing work-family conflict management self-efficacy. *International Journal for the Advancement of Counselling*. 28. 79-94. 10.1007/s10447-005-9006-x.
- Cinamon, R. G., & Rich, Y. (2014). Work and family plans among at-risk Israeli adolescents: A mixed-methods study. *Journal of Career Development*, 0894845313507748.
- Clarke, A. E. (2005). *Situational analysis: grounded theory after the postmodern turn*. Sage. Thousand Oaks, CA.

- Clarke, A. E., Friese, C., & Washburn, R. (2016). *Situational analysis in practice: Mapping research with grounded theory*. Routledge.
- Cohen-Navot, M, Elnebogen-Frankowitz, S. & Reinfeld, T., (2001), *Overt and Hidden Dropout among Youth - Research Report*, Jerusalem: Brookdale Institute, Children and Youth Center (Hebrew)
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2002). *Research methods in education*. Routledge.
- Creed, P. A., Conlon, E. G., & Zimmer-Gembeck, M. J. (2007). Career barriers and reading ability as correlates of career aspirations and expectations of parents and their children. *Journal of Vocational Behavior*, 70(2), 242-258.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research method: Choosing among five approaches*.
- Creswell, J. (2009). *Research Design*. Sage Publication.
- Creswell, J. W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.
- Cuzzocrea, V. (2014). *Projecting the category of NEET into the future*", *Perspectives on youth*, Vol. 1 pp. 69-82.
- Dagan-Bozaglo, N. & Hasson, Y. (2015). *Gender wage gaps in Israel -2015*. Adva Center. (Hebrew).
- De Witte, K., Cabus, S., Thyssen, G., Groot, W., & van den Brink, H. M. (2013). A critical review of the literature on school dropout. *Educational Research Review*, 10, 13-28.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (2018). *The SAGE Handbook of qualitative research fifth ed.*
- Di Fabio, A., & Bernaud, J. L. (2018). *Narrative Interventions in Post-modern Guidance and Career Counseling*. Springer.
- Dixon, C. S. (2015). *Interviewing Adolescent Females in Qualitative Research*. *The Qualitative Report*, 20(12), 2067-2077. Retrieved from <http://nsuworks.nova.edu/tqr/vol20/iss12/12>
- Degani A., & Degani, R. (2014). *The working youth survey*. Geocartography Knowledge Group. Israel. (Hebrew).
- Doll, J. J., Eslami, Z., & Walters, L. (2013). Understanding why students drop out of high school, according to their own reports: Are they pushed or pulled, or do they fall out? A comparative analysis of seven nationally representative studies. *Sage Open*, 3(4), 2158244013503834.
- Drake, L., Duncan, E., Sutherland, F., Abernethy, C., & Henry, C. (2008). Time perspective and correlates of wellbeing. *Time & Society*, 17(1), 47-61.
- Drikso, J. W., & Maschi, T. (2016). *Content Analysis*. Oxford University Press.
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis* WW Norton & Company.
- Etzion, D., & Romi, S. (2015). *Typology of youth at risk*. *Children and Youth Services Review*, 59, 184-195.
- EU-OSHA, C. Eurofound and EIGE (2017). *Joint report on Towards age-friendly work in Europe: a life-course perspective on work and ageing from EU Agencies*.
- Eurofound (2016). *Exploring the diversity of NEETs*. Publications Office of the European Union. Luxembourg.

- European Commission. (2016). *She figures 2015*. Publications Office of the European Union, Luxembourg.
- Flick, U. (2007). *Managing quality in qualitative research*. Sage Publishing Ltd.
- Flouri, E., & Buchanan, A. (2002). The role of work related skills and career role models in adolescent career maturity. *The Career Development Quarterly*, 51(1), 36-43.
- Frey, C. B., & Osborne, M. (2013). *The future of employment*. Oxford Martin Programme on Technology and Employment. University of Oxford.
- Fouad, N. A., & Byars Winston, A. M. (2005). Cultural context of career choice: Meta analysis of race/ethnicity differences. *The Career Development Quarterly*, 53(3), 223-233.
- Fry, R., & Parker, K. (2018). Early Benchmarks Show 'Post-Millennials' on Track to Be Most Diverse, Best-Educated Generation Yet: A Demographic Portrait of Today's 6-to 21-Year-Olds. Pew Research Center.
- Furlong, A., & Cartmel, F. (2006). *Young people and social change*. McGraw-Hill Education (UK).
- Galili, Z. 2000, 14 January. "Future shock is already here", from <http://www.zeevgalili.com/2000/01/13240>. (Hebrew).
- Gibton, D. (2001). Grounded Theory: the meaning of the data analysis process and construction theory in qualitative research. In Sabar Ben-Yehoshua, N. (Ed.) *Traditions and Genres in Qualitative research*. Dvir Publishing. Pp 195-227. (Hebrew)
- Glaser, B. G., & Strauss, A. (1967). *The discovery of ground theory*. Alpine, New York.
- Goldin, C. (1994). *Labor markets in the twentieth century*. NBER Historical Working Paper No. 58.
- Gottfredson, L. S. (1981). Circumscription and compromise: A developmental theory of occupational aspirations. *Journal of Counseling psychology*, 28(6), 545.
- Grantham, G., & Mackinnon, M. (1994). *Labor Market Evolution: Essays in the Economic History of Market Integration, Wage, Flexibility and the Employment Relation*. Ingleterra: Rutledge.
- Green, L. (2016). *Understanding the life course: sociological and psychological perspectives*. John Wiley & Sons.
- Gruper, E. (2007). The professional skills of Social-Education workers, required for professional recognition, A conceptual framework, *Mifgash journal of social-education work*, no. 25, pp.115-134 (Hebrew).
- Gruper, E., & Romi S. (2011). Training for the job of educational-therapeutic worker in social-education
- Grupre, E., Salkovsky, M., & Romi, S. (2014). Children and adolescents at risk: Definition, developments and methods for interventions. In Gruper, E & Romi, S. (Ed.) *Children and Adolescents at Risk in Israel*. Vol 1. 19-52 (Hebrew).
- Hatala, A. R., Pearl, T., Bird-Naytowhow, K., Judge, A., Sjoblom, E., & Liebenberg, L. (2017). "I have strong hopes for the future": Time orientations and resilience among Canadian Indigenous youth. *Qualitative health research*, 27(9), 1330-1344.
- Heale, R., & Forbes, D. (2013). Understanding triangulation in research. *Evidence-Based Nursing*, 16(4), 98-98.
- Hennink, M. M. (2014). *Focus group discussions*. Oxford University Press.

- Hertz, G. (2019). *Socio-Education in Youth Advancement: From perception to practice*. Ministry of Education. Second edition. Israel (Hebrew).
- Himi, H. (2014). The HILA Program : A Second Chance for Youth at Risk. *International Journal of Humanities and Social Science*,4 (13), 153-161.
- Hodson, R., & Sullivan, T. A. (2012). *The social organization of work*. Cengage Learning.
- Holman, E. A., & Silver, R. C. (1998). Getting" stuck" in the past: temporal orientation and coping with trauma. *Journal of personality and social psychology*, 74(5), 1146.
- Holton, J. A. (2017). The Discovery Power of Staying Open. *The Grounded Theory Review*, 16(1).
- Houshmand, M., Seidel, M. D. L., & Ma, D. G. (2014). Beneficial “child labor”: The impact of adolescent work on future professional outcomes In *Adolescent Experiences and Adult Work Outcomes: Connections and Causes* (pp. 191-220). Emerald Group Publishing Limited.
- Israel, G. D., Beaulieu, L. J., & Hartless, G. (2001). The influence of family and community social capital on educational achievement. *Rural Sociology*, 66(1), 43–68.
- Itzhaki, Y. (2019). The different role of mentor support along the high-school dropout process. *Youth & Society*, 51(7), 981-1008.
- Jackson, M. A., Potere, J. C., & Brobst, K. A. (2006). Are success learning experiences and self-efficacy beliefs associated with occupational interests and aspirations of at-risk urban youth? *Journal of Career Assessment*,14(3), 333-353.
- Jodl, K. M., Michael, A., Malanchuk, O., Eccles, J. S., & Sameroff, A. (2001). Parents' roles in shaping early adolescents' occupational aspirations. *Child Development*, 72(4), 1247-1266.
- Johnson, M. K., & Mortimer, J. T. (2002). Career choice and development from a sociological perspective. *Career choice and development*, 4, 37-81.
- Kahan-Strawczynski. P. (2017). *NEET Youth and Young Adults in Israel: Characteristics, Needs and Policies*. Myers-JDC-Brookdale Institute. The Engelberg Center for Children and Youth.
- Kahan-Strawczynski, P., Vazan-Sikron, L., Naon, D., Hadar, Y. & Konstantinov, V. (2014)*Young Adults Working in Israel With Up to 12 Years of Schooling Integration into Employment – Resources, Barrier and Needs*. Myers-JDC-Brookdale Institute. (Hebrew).
- Kahan-Strawczynski, P., Yurovich, L., Hoffman, G. (2007). *Transitional programs for the world of work among youth in general and young people and youth at risk in particular*. Myers-JDC-Brookdale Institute. (Hebrew).
- Kaim, Z., & Romi, S (2014) *Willingness to turn to sources of assistance in personal problems: adolescents at risk situations and normative adolescents*. Hevra & Revacha. Vol 3, 385-409.(Hebrew).
- Kaplan Toren N. (1995). *Adolescent future orientation in the context of immigration and absorption: The case of former USSR immigration to Israel*. University of Haifa, Faculty of Education
- Karoly, L. A., & Panis, C. W. (2004). *The 21st century at work: Forces shaping the future workforce and workplace in the United States* (Vol. 164). Rand Corporation.
- Katz, S (2008). *Integrating educational research methods - Options and Strategies*. Shanann Journal,13, 231-237 (Hebrew).
- Kerka, S. (2000). *Parenting and career development*. ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, Center on Education and Training for Employment, College of Education, the Ohio State University.

- Kirsch, U. (2017). The future of universities and future universities: Processes, issues, trends and assessments. Samuel Neaman Institute. Israel (Hebrew).
- Knox, M. (2006). Gender and possible selves. *Possible selves: Theory, research and applications*, 61-77.
- Kortering, L. J., Braziel, P. M., & McClannon, T. W. (2010). Career ambitions: A comparison of youth with and without SLD. *Remedial and Special Education*, 31(4), 230-240.
- Krumboltz, J. D. (1994). Improving career development theory from a social learning perspective. *Convergence in Career Development Theories*, 9-31.
- Lahav, C. (1992). The development of caring for detached youth in Israel, Unpublished master's thesis. School of Education, Bar-Ilan University, Ramat Gan, Israel (Hebrew).
- Lahav, C. (2000). Youth At Risk – The Phenomenon In Perspective, From Exclusion To Inclusion, vol. 10. 8-16, Ministry Of Education, Israel. (Hebrew).
- Lahav, C., (2004), The Phenomenon of Dropout from the Educational System - Argument over Numbers and Who Pays the Price, From Exclusion to Inclusion, (12), p. 11-27. (Hebrew)
- Lahav, C. (2011). Social-Education work in the Community, in Aharony H, (Ed.) Social-Education In Israel, Advance pub. pp. 235-265.(Hebrew)
- Lahav, C., (2012), From Hidden Dropout to Overt Dropout and in Between, From Exclusion to Inclusion, (17), p.7-32. (Hebrew)
- Lahav, C. (2013). Coping with 'Detached Youth': A community-based educational services model. *Managerial Challenges of the Contemporary Society*. Issue 6. 197-202.
- Lamb, S., & Markussen, E. (2011). School dropout and completion: An international perspective. In *School Dropout and Completion* (pp. 1–18). Springer.
- Lawson, K. M., Lee, B., Crouter, A. C., & McHale, S. M. (2018). Correlates of gendered vocational development from middle childhood to young adulthood. *Journal of Vocational Behavior*, 107, 209-221.
- Leavy, J., & Smith, S. (2010). Future farmers: Youth aspirations, expectations and life choices. *Future Agricultures Discussion Paper*, 13, 1-15.
- Levin, I., & Zakay, D. (Eds.). (1989). *Time and human cognition: A life-span perspective* (Vol. 59). Elsevier.
- Lewin, K (1942) Time perspective and morale. In: Watson, G (ed.) *Civilian Morale-Second Yearbook of the Society for the Psychological Study of Social Issues*, Boston, MA: Houghton Mifflin, pp. 48–70
- Lent, R. W., & Brown, S. D. (2013). Understanding and facilitating career development in the 21st century. *Career development and counseling: Putting theory and research to work*, 2, 1-26.
- Lewis, M. A., & Lockheed, M. E. (2007). Exclusion, gender and schooling: Case studies from the developing world. Center for Global Development, Washington, DC.
- Leavy, P. (Ed.). (2014). *The Oxford handbook of qualitative research*. Oxford library of psychology.
- Lindstrom, L., Doren, B., Metheny, J., Johnson, P., & Zane, C. (2007). Transition to employment: Role of the family in career development. *Exceptional Children*, 73(3), 348-366.
- Lustig, D. C., Xu, Y. J., & Strauser, D. R. (2017). The influence of family of origin relationships on career thoughts. *Journal of Career Development*, 44(1), 49-61.

Lyche, C. (2010). Taking on the Completion Challenge - A Literature Review on Policies to Prevent Dropout and Early School Leaving. OECD Education Working Papers, (53), 64. <https://doi.org/10.1787/5km4m2t59cmr-en>

Mahajna, S. (2014) "On the Way to the Future": The Relationship between Family Environment, School Environment and between Choosing Career Path among Arab Youth in Israel, Gandir Foundation. (Hebrew)

Maisels, O. (2001). Parental and adolescent relationships in Israel with the transition to adolescence. *Megamot*.41(1),180-194.(Hebrew).

Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological review*, 50(4), 370.

Markus, H., & Nurius, P. (1986). Possible selves. *American psychologist*, 41(9), 954.

Martin, J. (2012). *The meaning of the 21st century: A vital blueprint for ensuring our future*. Random House.

McCabe, K. M., & Barnett, D. (2000). The relation between familial factors and the future orientation of urban, African American sixth graders. *Journal of Child and Family Studies*, 9(4), 491-508.

Meece, J. L., Askew, K. J., Agger, C. A., Hutchins, B. C., & Byun, S. Y. (2014). Familial and economic influences on the gender-related educational and occupational aspirations of rural adolescents. *Journal of Educational and Developmental Psychology*, 4(1), 238-257. doi:10.5539/jedp.v4n1p238 [doi]

Mello, Z. R. (2008). Gender variation in developmental trajectories of educational and occupational expectations and attainment from adolescence to adulthood. *Developmental psychology*, 44(4), 1069.

Mello, Z. R., Bhadare, D., Fearn, E. J., Galaviz, M. M., Hartmann, E. S., & Worrell, F. C. (2009). The window, the river, and the novel: Examining adolescents' conceptions of the past, the present, and the future. *Adolescence*, 44(175), 539-556

Mello, Z. R., & Worrell, F. C. (2015). The past, the present, and the future: A conceptual model of time perspective in adolescence. In *Time perspective theory; review, research and application* (pp. 115-129). Springer, Cham.

Messenger, J. C., Lee, S., & McCann, D. (2007). *Working time around the world: Trends in working hours, laws, and policies in a global comparative perspective*. Routledge.

Ministry of Education (2019). The Youth Advancement Department. Retrieved from: <http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/YeledNoarBesikun/machlakot/KidumNoar>.

Morgenroth, T., Ryan, M. K., & Peters, K. (2015). The motivational theory of role modeling: How role models influence role aspirants' goals. *Review of General Psychology*, 19(4), 465-483.

Moshe, N. (2016). *Manpower planning for the future work-force*. The Knesset Research and Information Center. Israel. (Hebrew).

Muir, C. (2018). *Motivational aspects of using near peers as role models*. Cambridge papers in ELT series. Cambridge University Press.

Muuss, R. E. (1988). *Theories of adolescence*, Crown Publishing Group/Random House.

Myers-JDC-Brookdale Institute. (2011). *Overview of Social Needs in Israel* Commissioned. Commissioned at the Request of and Sponsored by the Maurice and Vivienne Wohl Philanthropic Foundation.

Neuman, L. W. (2007). *Basic of social Research*. Amerika: Pearson Education.

- Novakovic, A., & Fouad, N. A. (2013). Background, personal, and environmental influences on the career planning of adolescent girls. *Journal of Career Development, 40*(3), 223-244.
- Nurmi, J. E. (1991). How do adolescents see their future? A review of the development of future orientation and planning. *Developmental review, 11*(1), 1-59.
- OECD. (2012). *PISA in focus: What kinds of careers do boys and girls expect for themselves?* OECD Publishing. Paris.
- OECD. (2016). *Society at a glance 2016: OECD social indicators.* OECD Publishing.
- OECD. (2018). *Job creation and local economic development 2018: Preparing for the future of work.* OECD Publishing .Paris
- OECD (2019). *Education at a glance 2019: OECD indicators.* OECD publishing. Paris. . <https://doi.org/10.1787/f8d7880d-en>.
- Oliveira, A. R. E. (2014). *A History of the Work Concept.* Springer.
- Oyserman, D., Bybee, D., Terry, K., & Hart-Johnson, T. (2004). Possible selves as roadmaps. *Journal of Research in personality, 38*(2), 130-149.
- Oyserman, D., Terry, K., & Bybee, D. (2002). A possible selves intervention to enhance school involvement. *Journal of adolescence, 25*(3), 313-326.
- Paol, I., Elianaal, S., Gindi, S., & Haishrik, M. (2013) *Consciousness is a tool? Networks program evaluation study.* Beit Berl College, Research and Evaluation Unit. (Hebrew).
- Parsons, F. (1909). *Choosing your vocation.* Boston: *HoLlighton-Mifflin,*
- Passig, D. (2003). Future-time-span as a cognitive skill in future studies. *Futures Research Quarterly, 19*(4), 27-48.
- Passig, D. (2008). *The Future Code, Israel's Future Test.* 237-258 (Hebrew)
- Patton, M. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (pp. 169-186). Beverly Hills, CA: Sage.
- Patton, W., & Creed, P. A. (2001). Developmental issues in career maturity and career decision status. *The Career Development Quarterly, 49*(4), 336-351.
- Patton, W., & McMahon, M. (2001) *Career Development Programs: Preparation for Lifelong Career Decision Making.* Camberwell, Vic.: ACER Press
- Patton, W., & McMahon, M. (2014). *Career development and systems theory: Connecting theory and practice* Springer.
- Pearce, D. (1978). The feminization of poverty: Women, work, and welfare. *Urban and social change review.*
- Perry, J. C. (2008). School engagement among urban youth of color criterion pattern effects of vocational exploration and racial identity. *Journal of Career Development, 34*(4), 397-422.
- Piaget, J. (1955). The development of time concepts in the child. In P. H. Hoch & J. Zubin (Eds.), *Psychopathology of childhood* (pp. 34-44). Oxford, England: Grune & Stratton.
- Ponzetti, J. J. (2003). *International encyclopedia of marriage and family.* Macmillan Reference USA.
- Porfeli, E. J., & Lee, B. (2012). Career development during childhood and adolescence. *New Directions for Youth Development, 2012*(134), 11-22.

- Prior, L. (2004). Doing things with documents. *Qualitative research: Theory, method and practice*, 2.
- Purtell, K. M., & McLoyd, V. C. (2013). A longitudinal investigation of employment among low-income youth: Patterns, predictors, and correlates. *Youth & Society*, 45(2), 243-264.
- Rabinowitz, M. (2009). Recruiting youth with data and adaptability Low level and their service in the IDF. The Knesset Research and Information Center. (Hebrew).
- Raffaelli, M., & Koller, S. H. (2005). Future expectations of Brazilian street youth. *Journal of Adolescence*, 28(2), 249-262.
- Ran, A., Almagor, R., Yosesfberg-Ben Yehoshoa, L. (2019). The new learners: characteristics of the Z generation in the classroom and beyond the school walls. Mofet Institute. (Hebrew).
- Razer, M.(2014). Reframing in educational work with students at exclusion and risk: Refer to the internal sources of power in Grupper, E & Rumi, S. (Ed.). *Children and Adolescents at Risk in Israel: Volume I: A Snapshot of the Domain and Core Content*. Mofet Institute. 309-336. (Hebrew).
- Rimlet, N. (2008). Between Segregation and Integration: Toward a New Feminist Agenda of Gender Equality in the Workplace. *Bar-Ilan Law Studies*. Vol. 24. No. 1. pp. 299-342. (Hebrew).
- Rogers, M. E., Creed, P. A., & Praskova, A. (2018). Parent and adolescent perceptions of adolescent career development tasks and vocational identity. *Journal of Career Development*, 45(1), 34-49.
- Rojewski, J. W. (1993). Theoretical structure of career maturity for rural adolescents with learning disabilities. *Career Development for Exceptional Individuals*, 16(1), 39-52.
- Rojewski, J. W. (1995). Impact of at-risk behavior on the occupational aspirations and expectations of male and female adolescents in rural settings. *Journal of Career Development*, 22(1), 33-48.
- Rojewski, J. W. (1999). The role of chance in the career development of individuals with learning disabilities. *Learning Disability Quarterly*, 22(4), 267-278.
- Rojewski, J. W. (2005). Occupational aspirations: Constructs, meanings, and application. *Career development and counseling: Putting theory and research to work*, 131-154.
- Romi, S. (2007). Youth Advancement - Developments and central issues. In Romi, S & Shmida, M (Ed.) *Informal Education In a Changing Reality*, 453-467. Magnes Press, Jerusalem (Hebrew).
- Sadolikar, U., & Wadkar, A. J. (2012). Vocational Aspiration and Family Environment An Empirical Study. *Journal of Psychosocial Research*, 7(1), 69.
- Sharma, V. (2014). Career decision-making of adolescents in relation to their family environment: An empirical study. *Indian Journal of Health and Wellbeing*, 5(6), 702.
- Schaefer, V. A., & Meece, J. L. (2009). Facing an uncertain future: Aspirations and achievement of rural youth. *National Research Centre on Rural Education Support, University of North Carolina, Chapel Hill. Paper Presented in the Annual Meeting of the American Educational Research Association*, 12-17.
- Schnorr, D., & Ware, H. W. (2001). Moving beyond a deficit model to describe and promote the career development of at-risk youth. *Journal of Career Development*, 27(4), 247-263.
- Schoon, I., & Parsons, S. (2002). Teenage aspirations for future careers and occupational outcomes. *Journal of Vocational Behavior*, 60(2), 262-288.
- Seginer, R. (1995). The hopes and fears of anticipated adulthood: Adolescent future-orientation in crosscultural context. Trommsdorf, G.(szerk.): *Kinderheit und Jugend in Kulturvergleich*. Juventa, Weesiheim, 225-247.

- Seginer, R. (2000). Defensive pessimism and optimism correlates of adolescent future orientation A domain-specific analysis. *Journal of Adolescent Research*, 15(3), 307-326.
- Seginer, R. (2001). Emotional distress, personal resources and developmental tasks: Personality correlates of adolescent future orientation. . *Studies in Education, New Series, Haifa University*, 5, 5-77.(Hebrew)
- Seginer, R.. (2003). Adolescent future orientation: An integrated cultural and ecological perspective. In W. J. Lonner, D. L. Dinnel, S. A. Hayes, & D. N. Sattler (Eds.), *Online Readings in Psychology and Culture* (Unit 11, Chapter 5), Center for Cross-Cultural Research, Western Washington University, Bellingham, Washington USA.
- Sabar Ben-Yehoshua, N. (Ed.).(2016). *Traditions and Genres in Qualitative research: Philosophies, Strategies and Advanced tools*. Mofet Institute. Tel-Aviv.(Hebrew).
- Schelbe, L., Chanmugam, A., Moses, T., Saltzburg, S., Williams, L. R., & Letendre, J. (2015). Youth participation in qualitative research: Challenges and possibilities. *Qualitative Social Work*, 14(4), 504-521.
- Schreier, M. (2014). Qualitative Content Analysis. in Flick, U. *The SAGE handbook of qualitative data analysis*, 170-183.
- Seginer, R. (2009). *Future orientation* . Springer.
- Seginer, R., & Halabi, H. (1991). Cross-cultural variations of adolescents' future orientation the case of israeli druze versus israeli arab and jewish male. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 22(2), 224-237.
- Seginer, R., & Shoyer, S. (2012). How mothers affect adolescents' future orientation: A two source analysis. *Japanese Psychological Research*, 54(3), 310-320.
- Shemesh, I., & Lahav, C.(2013). Promoting youth workers in Israel development of the profession and changes in policy and means of intervention. *From Exclusion To Inclusion*, 18, 8-19.Ministry of Education. Israel (Hebrew)
- Shimoni, S. (2016). Grounded Theory. In Sabar Ben-Yehoshua, N. (Ed.) . *Traditions and Genres in Qualitative research: Philosophies, Strategies and Advanced tools*. Mofet Institute. Tel-Aviv. Pp. 141-178. (Hebrew).
- Shkedi, A. (2014). *The meaning behind the words, methodologies of qualitative research: Theory and practice*. Ramot Tel Aviv University. (Hebrew).
- Spielvogel, G., Meghnagi M. (2018). The contribution of migration to the dynamics of the labour force in OECD countries: 2005-2015. *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*, No. 203. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/a301bef8-en>.
- Staff, J., Harris, A., Sabates, R., & Briddell, L. (2010). Uncertainty in early occupational aspirations: Role exploration or aimlessness? *Social Forces*, 89(2), 659-683.
- Strauss, A., & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research*. Sage publications.
- Stier, H., & Herzberg, E. (2013). Women in the labor force: The impact of education on employment patterns and wages. *Policy Paper*, (2013.08).
- Sun, G. Z. (2013). *The Division of Labour in Economics: A History*. Routledge.
- Toffler, A. (1984). *Future shock* (Vol. 553). Bantam.
- Thompson, R. (2011). Individualization and social exclusion: The case of young people not in education, employment or training. *Oxford Review of Education*, Vol. 37, No. 6, pp. 785-802.

- Toshav-Eichner, N. (2009). Changes in the rules of the employment world game. Research and Economic Administration. Ministry of Economy and Industry. (Hebrew)
- Toren-Kaplan, N. (1995). Adolescent future orientation in the context of immigration and absorption: The case of former-USSR immigrants to Israel. *Unpublished master's thesis, University of Haifa, Haifa, Israel.*[Hebrew].
- Trusty, J., Watts, R. E., & Erdman, P. (1997). Predictors of parents' involvement in their teens' career development. *Journal of Career Development, 23*(3), 189-201.
- Tur, C. (2009). Future orientation among youth of ethiopian origin: The interconnection of future orientation in terms of higher education and career, and national identity .M.A Dissertation, Haifa University. (Hebrew)
- United Nations (2015). Youth population trends and sustainable development. Population Division. Pop-fact No 1.
- United Nation (2018). Youth and the 2030 agenda for sustainable development. World Youth Report.
- Valero, D., Keller, A. C., & Hirschi, A. (2019). The perceived influence of role models and early career development in native and migrant youth. *Journal of Career Development, 46*(3), 265-279.
- Vazan-Sikron, L., Ben-Simon, B., & Kahan-Strawczynski, P. (2011). NFTE Program evaluation Study. Myers-JDC-Brookdale Institute. (Hebrew).
- Viningar, A. (2014). Hidden dropout and irregular visits in the education system. The Knesset Research and Information Center. (Hebrew).
- Viningar, A. (2015). Hidden dropout and irregular visits In the education system. The Knesset Research and Information Center.(Hebrew).
- Volti, R. (2011). An introduction to the sociology of work and occupations. Sage Publications.
- Watson, M., & McMahon, M. (2005). Children's career development: A research review from a learning perspective. *Journal of Vocational Behavior, 67*(2), 119-132.
- Webb, J. (2010). Gender and the post-industrial shift. In Scott, J., Crompton, R., Lyonette, C. (Ed.) *Gender inequalities in the 21st century: New barriers and continuing constraints*, pp. 85-108.
- Weisgram, E. S., Bigler, R. S., & Liben, L. S. (2010). Gender, values, and occupational interests among children, adolescents, and adults. *Child Development, 81*(3), 778-796.
- Wergan, Y. (2009). Poverty and academic achievement in the education system. The Knesset Research and Information Center. (Hebrew).
- Wong, B., & Kemp, P. E. (2018). Technical boys and creative girls: the career aspirations of digitally skilled youths. *Cambridge Journal of Education, 48*(3), 301-316.
- Worrell, F. C., & Hale, R. L. (2001). The relationship of hope in the future and perceived school climate to school completion. *School Psychology Quarterly, 16*(4), 370.
- Yamini, M. (2009). Women as employment periphery in Israel – Analysis the problem and Status-quo proposed change. SCE Collage.(Hebrew).
- Yates, S., Harris, A., Sabates, R., & Staff, J. (2011). Early occupational aspirations and fractured transitions: A study of entry into 'NEET' status in the UK. *Journal of Social Policy, 40*(03), 513-534.
- Yin, R. K. (2011). Applications of case study research. sage.

Young, R. A., Friesen, J. D., & Dillabough, J. A. M. (1991). Personal constructions of parental influence related to career development. *Canadian Journal of Counselling and Psychotherapy/Revue canadienne de counseling et de psychothérapie*, 25(2).

Zakay, D. (1988). *Psychological Time*. Ministry of Defence Publishing. Israel (Hebrew).

Zeira, A., & Dekel, R. (2005). The self-image of adolescents and its relationship to their perceptions of the future. *International Social Work*, 48(2), 177-191.

Zelson-Rashavsky, K. (2013). *International Review on Youth work*. Ministry of Economy. (Hebrew).

Zimbardo, P. G., & Boyd, J. N. (1999). Putting Time in Perspective: A Valid, Reliable Individual-Differences Metric. *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(6), 1271-1288.

Zimbardo, P., & Boyd, J. (2008). *The time paradox: The new psychology of time that will change your life*. Simon and Schuster.

Zimmer-Gembeck, M. J., & Mortimer, J. T. (2006). Adolescent work, vocational development, and education. *Review of educational research*, 76(4), 537-566.

